BHAGAVAD GITA
cu comentarii

Bhagavad Gita — editare și comentarii
de Dr. Vladimir Antonov

Traducere în limba română
de Violeta Dorobat

Această carte prezintă o ediție nouă, calificată, a traducerii textului Bhagavad Gita — o monumentală creație a literaturii spirituale hinduse străvechi.

Sunt incluse, de asemenea, comentariile făcute de Dr. Vladimir Antonov, care, nu numai că a citit și studiat Bhagavad Gita, dar a și împlinit preceptele pe care aceasta le conține.

Cartea poate fi de ajutor pentru oricine aspiră la Perfecțiune spirituală.

Tabla de materii

PREFAȚA 5
GLOSAR DE TERMENI SANSCRIȚI 7
BHAGAVAD GITA 9
Conversația 1. Descurajarea lui Arjuna 9
Conversația 2. Yoga Sankhya [Cunoașterea Sinelui] 14
Conversația 3. Yoga faptei 21
Conversația 4. Yoga înțelepciunii 26
Conversația 5. Yoga renunțării 30
Conversația 6. Yoga stăpânirii de sine 34
Conversația 7. Yoga Cunoașterii Profunde 39
Conversația 8. Nemuritorul, Veșnicul Brahman 43
Conversația 9. Cunoașterea Absolută și Taina Absolută 46
Conversația 10. Manifestarea Puterii 50
Conversația 11. Viziunea Formei Universale 55
Conversația 12. Yoga Bhakti 61
Conversația 13. "Câmpul" și "Cunoscătorul Câmpului" 63
Conversația 14. Eliberarea de cele trei gune 67
Conversația 15. Cunoașterea Spiritului Suprem 70
Conversația 16. Deosebirea dintre Divin și demonic 72
Conversația 17. Cele trei tipuri de credință 75
Conversația 18. Eliberarea prin renunțare 78
COMENTARII LA BHAGAVAD GITA 86
Aspectul ontologic al Învățăturilor lui Krishna 86
Aspectul etic al Învățăturilor lui Krishna 93

Despre atitudinea față de oameni, alte ființe și față de mediul înconjurător *93*
Despre atitudinea față de Creator *94*
Despre atitudinea către propria Cale spre Perfecțiune *95*
Aspectul psihoenergetic al Învățăturilor lui Krishna 99
Pregătirea corpului *100*
Exerciții pregătitoare pentru structurile energetice ale corpului *101*
Controlul asupra minții *101*
Descrierea lui Atman și modul de a-L cunoaște *103*
Descrierea lui Brahman și cunoașterea Nirvanei în Brahman *105*
Consolidarea conștiinței *107*
Descrierea lui Ishvara *107*
Cunoașterea Absolutului *109*
BIBLIOGRAFIE 110

Prefață

Bhagavad Gita, — sau, în traducere din sanscrită, Cântarea lui Dumnezeu — este cea mai importantă parte din poemul epic indian, *Mahabharata*. Aceasta descrie evenimente care au avut loc acum 5000 de ani.

Bhagavad Gita este o lucrare filozofică grandioasă, care a avut în istoria Indiei un rol similar celui avut de Noul Testament în istoria țărilor de cultură europeană. Ambele cărți proclamă cu putere principiul Iubire–Bhakti ca bază a dezvoltării spirituale a omului. Bhagavad Gita ne înfățișează de asemenea răspunsuri complete la unele întrebări fundamentale ale filozofiei, cum ar fi: ce este omul, ce este Dumnezeu, care este menirea vieții umane și care sunt principiile evoluției umane.

Personajul principal din Bhagavad Gita este Krishna — un prinț din India și Avatar — întruparea unei Părți a Creatorului, Care a transmis oamenilor, prin Krishna, cele mai înalte principii spirituale.

În Bhagavad Gita sunt expuse adevăruri filozofice sub forma unui dialog între Krishna și prietenul Său Arjuna, purtat înaintea unei bătălii.

Arjuna s-a pregătit pentru acest război drept. Cu toate acestea, când a sosit ziua bătăliei iar Arjuna, împreună cu armata sa, s-au aflat în fața armatei din tabăra opusă, el a recunoscut în rândul acestora propriile sale rude și foști prieteni. Arjuna, fiind chemat la război de Krishna, a început să se îndoiască de dreptul său de a participa în această luptă. El a împărtășit aceste îndoieli cu Krishna.

Krishna l-a dojenit: privește câți oameni s-au adunat

aici să-și pună viața în mâinile tale! Lupta este inevitabilă[1]. Cum poți tu, cel ce a adus acești oameni aici să moară, să-i lași în ultimul moment!? Din moment ce tu, un luptător adevărat, ai pornit la bătălie, atunci luptă pentru cauza cea dreaptă. Și înțelege că viața fiecăruia, petrecută într-un corp, nu este decât o scurtă perioadă din adevărata viață! Omul nu constă dintr-un corp și nu moare odată cu moartea corpului. Și, din această perspectivă, nimeni nu poate ucide și nimeni nu poate fi ucis!

Arjuna, intrigat de aceste cuvinte ale lui Krishna, I-a pus din ce în ce mai multe întrebări. Iar din răspunsurile lui Krishna, a devenit clar că Drumul spre Perfecțiune nu este facilitat de ucidere, ci de Dragoste — la început dragoste pentru aspectele *manifestate* ale lui Dumnezeu — Absolutul iar mai apoi pentru Creatorul Însuși.

Aceste răspunsuri ale lui Krishna reprezintă esența din Bhagavad Gita, una dintre cele mai măreţe cărți care există pe Pământ, prin profunzimea înțelepciunii și prin amploarea cu care problemele fundamentale sunt analizate.

Există mai multe traduceri pentru Bhagavad Gita în limba rusă. Printre acestea, traducerea făcută de către A.Kamenskaya și I. Mantsiarly [38] reproduce cel mai bine aspectul meditativ al aserțiunilor lui Krishna. Cu toate acestea, traducerea multor versuri din această operă, este incompletă.

Traducerea făcută de V.S.Sementsov [57] este o încercare reușită de a reproduce structura poetică a

[1] Înainte de aceasta, Krishna personal a purtat negocieri cu cei din tabăra celor nedrepți, propunându-le să dea înapoi ceea ce capturaseră, pentru a evita vărsarea de sânge, dar aceștia au refuzat. Mai mult decât atât, ei au încercat să-L ucidă pe Krishna, venit ca mesager. Ca urmare, Krishna a creat iluzia prezenței unei armate numeroase care Îl însoțea și, astfel, adversarii Săi s-au retras.

textului sanscrit Bhagavad Gita. Totuşi, acurateţea acestei traduceri în anumite cazuri a lăsat de dorit.

Avantajul traducerii oferită de Societatea pentru Conştiinţa lui Krishna constă în faptul că este însoţită de textul în sanscrită (incluzând transliteraţia). Cu toate acestea, conţinutul său este foarte distorsionat.

Traducerea apărută sub îngrijirea lui B.L.Smirnov [59] se presupune, potrivit intenţiei traducătorilor, a fi foarte exactă. Cu toate acestea, limbajul folosit este oarecum "sec". Din păcate, în toate traducerile menţionate mai sus, multe dintre afirmaţiile importante ale lui Krishna nu au fost înţelese de autori şi, prin urmare, au fost tălmăcite incorect.

O astfel de eroare comună este interpretarea cuvântului *Atman* ca fiind "mai mic decât cel mai mic" şi nu ca fiind "mai subtil decât cel mai subtil"; sau traducerea cuvântului *buddhi* prezentat ca "minte supremă, "gândire pură" etc., în loc de "conştiinţă". Numai traducătorii ce au atins cele mai avansate niveluri de yoga pot evita astfel de erori.

Prezentăm aici cititorilor o nouă ediţie a traducerii Bhagavad Gita, realizată prin grija redactorului acestei cărţi.

Glosar de termeni sanscriţi

Atman — chintesenţa fiinţelor: o parte a organismului multidimensional care se află în cea mai înaltă dimensiune din spaţiu (vezi mai multe detalii în [6-7,13]).

Brahman — Duhul Sfânt [Principiul Cosmic care stă la baza a tot ce există].

Yoga buddhi — un sistem de metode de dezvoltare a conştiinţei umane, care urmează după practicarea de

yoga raja.

Dharma — legea obiectivă a vieții; îndatoririle predestinate, calea [dreaptă a] omului [în concordanță cu legea Divină].

Guna — termen care indică un ansamblu de calități, specifice sufletelor umane. Există trei gune: *tamas* — lâncezeală, ignoranță; *rajas* — energie, pasiune și *sattva* — armonie, puritate. Fiecare individ în evoluția lui trebuie să urce aceste trepte ale gunelor ca apoi să acceadă mai sus (vezi ideea dezvoltată în text). Însușirile specifice gunelor rajas și sattva trebuie să fie stăpânite succesiv de către fiecare persoană care dorește să ajungă spre alte înălțimi.

Guru — educator spiritual.

Indrii — "tentacule" pe care le "extindem" de la organele de simț și din minte (manas) precum și din buddhi — către obiectele pe care le percepem sau la care ne gândim.

Ishvara — Dumnezeu-Tatăl, Creatorul, Allah, Tao (în accepțiunea taoistă), Conștiința Primordială, Adibuddha.

Maya — Iluzia Divină: lumea materiei care pare să existe în mod independent.

Manas — mintea.

Mahatma — "Marele Atman", adică o persoană cu o conștiință înaltă, dezvoltată corect, o persoană matură, înțeleaptă, în permanentă evoluție.

Muni — om înțelept, învățat.

Paramatman — Supremul, Divinul Atman Unit: același cu Ishvara.

Prakriti — materia cosmică (în sens colectiv).

Purusha — spiritul cosmic (în sens colectiv).

Raja — conducător, rege.

Rishi — învățat.

Varnas — etapele evolutive ale dezvoltării omului, care corespund rolului social[castă]: *shudras* — slujitori,

vaishyas — comercianți, fermieri, meșteșugari, *kshatriyas* — lideri, războinici, *brahmani* — în sensul original al acestui cuvânt — aceia care au atins starea de Brahman. În India și în alte țări, apartenența la varna este moștenită prin naștere. Această regulă a fost contestată de mulți gânditori și nu este susținută de Dumnezeu (vezi mai jos).

Yoga — echivalentul în sanscrită al cuvântului latin *religie*, care înseamnă "legătura cu Dumnezeu", "metode de ridicare către El", "Unirea" unei persoane cu Dumnezeu. Se poate vorbi despre yoga: a) ca fiind Calea și conținând metodele de avansare religioasă și b) ca fiind starea de Unire cu Dumnezeu (în acest caz cuvântul Unire se scrie cu majusculă).

Bhagavad Gita

Conversația 1.
Descurajarea lui Arjuna

Dhritarashtra a spus:

1:1. Pe câmpia Dharmei, pe șesul sacru de la Kuru[kshetra], fiii mei[2] și fiii lui Pandu s-au adunat cu dorința de a se lupta; ce isprăvi au făcut ei, o, Sanjaya[3]?

Sanjaya a început a istorisi:

1:2. Raja Duryodhana, văzând oștirea Pandavilor așezată în linie de bătaie, s-a apropiat de Drona, gurul său și a grăit:

---

[2] Dhritarashtra și Pandu sunt străbunii a două familii ostile: Kauravi și Pandavi. Arjuna este din familia Pandavilor.

[3] Un clarvăzător care îi descrie lui Dhritarashtra evenimentele de pe câmpul de luptă. Darul clarviziunii i-a fost oferit de către Vyasa.

1:3. Privește, o, maestre, această falnică armată a fiilor lui Pandu, rânduită pentru luptă de către fiul lui Drupada, ucenicul tău cel iscusit!

1:4. Iată-i pe marii arcași, egali în luptă cu Bhima și Arjuna: Yuyudhana și Virata, precum și Drupada într-un car mare,

1:5. Dhrishtaketu, Chekitana, bravul raja din Kashi Purujit, Kuntibhoja și Shaibya, eroi între bărbați,

1:6. Mărețul Yudhamanyu, Uttamauja cel neînfricat, fiul lui Saubhadra și feciorii lui Draupadi — așijderea, în care de război.

1:7 O, tu, cel mai bun dintre cei născuți a doua oară[4], iată-i și pe ai noștri comandanți, căpeteniile oastei mele. Iată numele lor:

1:8. Mai întâi tu însuți, Bhishma, neînvinșii Karna și Kripa, Ashvatthama, Vikarna și fiul lui Somadatta,

1:9. și mulți alți eroi, gata să-și jertfească viața pentru mine, cu arme felurite, toți pricepuți în luptă.

1:10. Oștile noastre sunt nemăsurate și Bhishma le conduce; pe când armata Pandavilor îmi pare a fi limitată, chiar dacă Bhima o comandă.

1:11. Prin urmare, fiecare să stea rânduit la locul său în trupă, iar voi, toți comandanții, să-l apărați pe Bhishma.

1:12. Spre a-l bucura [pe Duryodhana], cel mai bătrân dintre Kauravi, gloriosul Bhishma suflă în scoica sa, ce răsună ca răgetul de leu.

1:13. Într-o clipită, scoici și chimvale, tobe și cornuri răsunară ca răspuns, făcând să se audă un vuiet fără de seamăn.

1:14. Tot atunci Madhava[5] și Pandava[6], care stăteau

[4] Un reprezentant al celei mai înalte caste.

[5] Acesta și alte nume sunt epitete ale lui Krishna.

[6] Acesta și alte nume sunt epitete ale lui Arjuna.

într-un car mare tras de cai albi, suflară în cereștile lor scoici.

1:15. Hrishikesha[7] suflă în Panchajanya, Dhananjaya[8] suflă în Devadatta[9] și Vrikodara, cel teribil, sună în scoica sa, Paundra.

1:16. Regele Yudhishtira, fiul lui Kunti, suflă în Anantavijaya, Nakula suflă în Sughosa și Sahadeva suflă în Manipushpaka.

1:17. Iar Kashiya, mărețul arcaș, Shikhandi, puternicul războinic în carul său şi Dhristadyumna, Virata și [fiul lui]Satyaki cel de neînvins,

1:18. și Drupada, fiii lui Draupadi și fiul lui Saubhadra cel cu braț puternic, toți suflară din scoicile lor, o, Stăpân al Pământului.

1:19. Iar acest vuiet teribil ce a făcut cerul și Pământul să răsune de un năvalnic tunet, zdruncină inimile fiilor lui Dhritarashtra.

1:20. Atunci, văzându-i pe fiii lui Dhritarashtra pregătiți să înceapă lupta, fiul lui Pandu [Arjuna], ce o maimuță avea ca semn pe steag, își ridică arcul

1:21. și se adresă lui Hrishikesha, Stăpânul Pământului, cu aceste vorbe:

1:22. Oprește carul meu între aceste două oști, o, Tu, Cel Desăvârșit, să-i pot vedea pe cei ce s-au rânduit cu gând de război, pe-cei cu care mă voi măsura în luptă;

1:23. Îi văd pe cei dornici să-i facă pe plac feciorului cel răuvoitor a lui Dhritarashtra.

Sanjaya a spus:

1:24. O, Bharata, la aceste cuvinte ale lui Arjuna, Hrishikesha opri măreţul lor car între cele două armate

1:25. și arătând spre Bhishma, Drona și spre toți

[7] Acesta și alte nume sunt epitete ale lui Krishna.

[8] Acesta și alte nume sunt epitete ale lui Arjuna.

[9] Epitete ale scoicilor folosite în bătălie de acești luptători.

ceilalți regi, spuse: "O, Partha, privește pe cei din neamul Kauravilor strânși cu toți în cete!"

1:26. Atunci Partha văzu stând [față în față], unii împotriva altora, părinți, bunici, învățători, unchi, veri, fii, nepoți și prieteni,

1:27. socri și camarazi, separați, în oști ostile. Privind la toate rudele înșiruite [în fața sa], cuprins de adâncă jale, Arjuna zise îndurerat:

1:28. O, Krishna, văzându-mi rudele însetate de acest război,

1:29. picioarele mi se înmoaie și gura mi se usucă, trupul mi se înfioară și părul mi se ridică-n cap;

1:30. Gandiva[10] îmi alunecă din mână și pielea-mi pare a arde; nu mă pot ține pe picioare și mintea-mi clocotește!

1:31. Văd semne rău prevestitoare, o, Keshava și nu înțeleg ce mare ispravă ar fi de neamul mi l-aș măcelări!

1:32. O, Krishna, nu voi nici biruința sau regatul și nici plăcerile lumești! La ce ne este bună domnia, o, Govinda? Ce rost mai au plăcerile lumești sau chiar această viață?

1:33. Aceia pentru care noi dorim regatul, fericirea și plăcerile lumești, se află aici, să lupte cu mine și să-și piardă avutul, chiar și viața —

1:34. învățători, părinți, fii, bunici, unchi, socri, nepoți, cumnați și alte rubedenii.

1:35. Nu vreau să îi ucid, de-ar fi să mă omoare ei, o, Madhusudana! Nu vreau aceasta, chiar de aș primi împărăția celor trei lumi[11], darămite pentru o domnie pe acest pământ!

1:36. Ce mulțumire am avea de am ucide fiii lui Dhritarashtra, O, Janardana? De-am omorî acești rebeli,

---

[10] Arcul lui Arjuna.

[11] Cele trei lumi sunt dimensiuni spațiale ale Creatorului, ale lui Brahman și a lumii materiei.

mare păcat am face.

1:37. Fiii lui Dhritarashtra sunt rudele noastre, noi nu ar trebui să-i omorâm! Cum am putea fi fericiți de neamurile ne-am ucide, o, Madhava?

1:38. O, Janardana, chiar dacă ei nu văd, orbiți de lăcomie, păcatul de a-și distruge seminția și de a trăda ai lor prieteni,

1:39. atunci de ce ar fi ca noi, care vedem cu claritate răul distrugerii, să înfăptuim acest păcat?

1:40. De seminția-i nimicită, dispar străvechile tradiții; iar când valorile se pierd, fărădelegea stăpânește peste tot acel neam.

1:41. Krishna, când lipsa de pietate domnește, femeile devin desfrânate; iar depravarea femeilor duce la amestecarea castelor!

1:42. Această amestecare, va duce în iad atât pe cei ce seminția au distrus cât și seminția însăși, iar sufletele strămoșilor vor suferi din lipsă de ofrande cu orez și apă.

1:43. Prin ale lor păcate ce cauzează amestecarea castelor, rasa străveche și-ale familiei virtuți ajung să fie nimicite.

1:44. O, Janardana, datina spune că cei ce distrug ale familiei tradiții merg pentru totdeauna în infern.

1:45. Vai! Din dorința de a stăpâni regatul, suntem porniți a săvârși un păcat mare: să ucidem ale noastre rude!

1:46. Mai bine ar fi ca eu ucis să fiu în luptă de fiii lui Dhritarashtra, neînarmat și fără să mă opun!

Sanjaya a adăugat:

1:47. Grăind acestea pe câmpul de bătaie, cuprins fiind de o durere adâncă, Arjuna s-a așezat în carul său, aruncându-și arcul cu săgețile.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc prima

conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Descurajarea lui Arjuna.

Conversația 2.
Yoga Sankhya [Cunoașterea Sinelui]

Sanjaya a istorisit:

2:1. Lui [Arjuna], care era copleșit de tristețe și disperare iar ochii în lacrimi îi erau, Madhusudana i-a spus:

2:2. O, Arjuna, de unde această disperare rușinoasă, ce te cuprinde în clipa încercării, nedemnă de un nobil, ce poarta spre ceruri ți-o închide?

2:3. Nu te lăsa învins de slăbiciune, o, Partha! Alungă această grijă doborâtoare, o, Parantapa și ridică-te!

Arjuna a răspuns:

2:4. O, Madhusudana! Cum aș putea trage cu săgeți în Bhishma și în Drona, cei ce vrednici de cinste sunt, o, Cuceritor al dușmanilor?

2:5. Mai bine aș trăi cerșind în lume, decât să omor acești mari învățători! De i-aș ucide pe acești dascăli vrednici de cinste, atunci hrana mea pătată va fi de-a lor sânge!

2:6. Nu știu ce e mai bine, să fim învinși sau să-i învingem pe cei ce ne stau împotrivă. De-ar fi să îi ucidem pe fiii lui Dhritarashtra, nici noi nu am mai putea trăi!

2:7. Inima îmi e cuprinsă de amărăciune, iar mintea mi s-a oprit în loc; sunt tulburat, nu știu ce trebuie să fac. Mă rog la Tine: spune-mi limpede, ce e mai bine? Sunt ucenicul Tău și Îți cer acuma Ție: Te rog, povățuiește-mă.

2:8. Nu văd ce ar putea s-alunge tristețea ce-mi

înfioară simțurile: chiar de-ar fi să am putere nemărginită pe acest Pământ sau chiar domnia peste zei!

Sanjaya a adăugat:

2:9. Spunând acestea lui Hrishikesha, Gudakesha, distrugătorul dușmanilor, a mai rostit: “Govinda, eu nu voi să mă lupt.” și a rămas tăcut.

2:10. Oprit între cele două oștiri, Hrishikesha îi spuse surâzând lui Arjuna cel descurajat:

2:11. Deși vorbe înțelepte ai cuvântat, tu îi jelești pe cei ce nu sunt de jelit. Însă cei înțelepți nu-i plâng nici pe cei vii și nici pe cei morți!

2:12. Căci adevărat iți spun, nu a fost nicicând ca Eu, sau tu, sau acești regi, să nu fi existat; şi, cu adevărat, nicicând noi nu vom înceta a exista.

2:13. Așa cum un suflet într-un trup trece prin copilărie, maturitate și bătrânețe, în același fel el părăsește acel trup și îmbracă altul. Cel ce-i puternic nu plânge pentru acest lucru.

2:14. Contactul simțurilor cu elementele, o, Kaunteya, dă senzația de căldură și frig, de plăcere și durere. Aceste senzații sunt trecătoare, ele vin și trec. Îndură-le cu tărie, o, Bharata!

2:15. Cel ce rămâne neclintit în fața acestora, o, tu, cel mai măreț între oameni, cel ce rămâne netulburat la durere și plăcere, acela e pregătit pentru Nemurire.

2:16. Să știi că tot ce e vremelnic și schimbător nu are o existență adevărată, însă ce este veșnic, statornic, nicicând nu va înceta a exista! Deosebirea dintre ele este pătrunsă de cei ce au înţeles esenţa lucrurilor şi văd adevărul.

2:17. Află că nimeni nu poate să-L distrugă pe Cel Ce e Esența acestui întreg univers. Nimeni nu poate pricinui pieirea Celui Ce Veșnic este.

2:18. Trupurile sunt vremelnice, dar sufletul, cel ce însuflețește trupul, este veșnic, nimic nu-L poate nimici.

Luptă, așadar, o, Bharata!

2:19. Cei ce socotesc că pot ucide și cei ce socotesc că ei înșiși pot fi uciși, se-nșeală. Căci nimeni nu poate ucide și nici nu poate fi ucis.

2.20. Pentru un suflet, nașterea sau moartea nu există; n-a luat început și nici nu va lua cândva. Omul, un suflet ce e nemuritor, nu piere atunci când trupul e distrus.

2:21. Cel ce știe că omul e un suflet nepieritor, veșnic, nenăscut și nemuritor, cum ar putea el a ucide sau a fi ucis?

2:22. Precum un om ce leapădă veșmintele-nvechite și altele noi ia, așa un suflet părăsește trupurile îmbătrânite și în altele noi intră.

2:23. Armele nu pot tăia un suflet în bucăți, focul nu-l poate arde, apa nu-l poate îneca, nici vântul a-l seca.

2:24. Nimic nu poate răni, arde, îneca sau sufletul a seca. El e etern, nestrămutat, pretutindeni, neclintit.

2:25. Se spune că sufletul neîntrupat e cu neputință a fi închipuit, e fără de formă și nepieritor. De știi aceasta, n-ar trebui a te întrista.

2:26. Chiar de socoți că sufletul se naște și moare într-una, chiar și atunci o, tu, cel cu braț puternic, n-ar trebui să te-ntristezi.

2:27. Căci, cu adevărat, moartea e sortită celui ce e născut, iar nașterea e certă pentru cel ce a murit. Nu te-ntrista, este ceva ce nu se poate evita.

2:28. O, Bharata, începutul și sfârșitul ființelor este necunoscut, doar viața în trup e ceea ce se poate vedea. De ce te-ai întrista atunci?

2:29. Unii gândesc despre suflet că este o minunăție, alții vorbesc despre el ca de o minune și mai sunt cei ce ce aud despre el dar nu îl înțeleg cu adevărat.

2:30. Sufletul care sălășluiește într-un trup, nu poate fi nimicit în veci, o, Bharata. Și-atunci, nu-l mai jeli pe

cel ce-a fost ucis.

2:31. Nu trebuie să te îndoiești de datoria ta de luptător, o, Arjuna. Căci, cu adevărat, pentru un kshatriya [războinic] nimic nu-i mai presus decât o luptă dreaptă.

2:32. Fericiți sunt acei kshatriyas, o, Bharata, ce au parte de o asemenea luptă; căci, e ca și cum o poartă s-ar deschide, ce duce-n ceruri.

2:33. Dar dacă nu vei duce această luptă dreaptă, iar datoria sfântă și a ta onoare le vei abandona, atunci în păcat mare vei cădea.

2:34. Rușinea va rămâne asupra ta de-a pururea, iar pentru cel ce e viteaz, rușinea e mai rea ca moartea.

2:35. Vitejii care mânuiesc carele de luptă vor crede că tu de frică dai înapoi pe câmpul de bătaie; disprețuit vei fi de ei, cei care până acum te-au prețuit.

2:36. Așijderea, multe vorbe de ocară vor spune dușmanii tăi și te vor defăima. Ce poate fi mai dureros de-atâta?

2:37. Ucis de tu vei fi, cerul vei dobândi; de vei ieși biruitor, ferice pe Pământ vei fi. Ridică-te așadar, o, Kaunteya și pregătește-te de luptă!

2:38. Socotește deopotrivă plăcerea și durerea, câștigul și paguba, biruința și înfrângerea — începe lupta! În acest fel, păcate tu nu vei face!

2:39. Ce am rostit, sunt învățături din [filozofia] sankhya despre conștiință. Ascultă, acum, cum poți cunoaște acestea prin yoga buddhi[12]. Prin buddhi, o, Partha, te poți libera de lanțurile faptelor [karma].

2:40. Pe Calea acestei yoga, nici o strădanie nu e în zadar. Cine avansează chiar o mică parte pe această Cale, va fi salvat de marele pericol.

---

[12] Sistem de metode pentru dezvoltarea conștiinței care duce la Unirea cu Creatorul.

2:41. Voința celui hotărât este îndreptată ferm către acest scop, pe când părerile celui nehotărât sunt fără număr, o, bucurie a Kauravilor!

2:42. O, Partha, ce vorbe frumoase rostesc cei fără de înțelepciune, ce păstrează doar spusele din Vede[13] , crezând că nimic nu este mai de seamă ca acestea[14].

2:43. Plini de nădejdi sunt aceștia iar țelul lor suprem e paradisul; a lor preocupare este o bună reîntrupare și cred că faptele și ritualurile aduc fericire și putere.

2:44. Cei ce sunt atașați plăcerii și puterii, se simt atrași de aceste învățături și nu-s capabili a avea statornică credință, țintită spre Samadhi.

2:45. Vedele învață despre cele trei gune. O, Arjuna, treci dincolo de aceste gune și de contrazicerile firii [dualitate][15]. În armonie să trăiești, necăutând lucruri lumești, rămâi mereu statornicit în Atman.

2:46. Pe cât folosește o baltă într-un loc plin de apă, pe atât folosesc Vedele celui ce pe Brahman L-a cunoscut.

2:47. Fă ceea ce îndeletnicirea îți impune și nu urmări răsplata. Să nu faci ca propriul folos să fie un motiv al faptelor tale, dar nici nu te lăsa cuprins de nepăsare.

2:48. Nefiind atașat de recompensa pentru aceste fapte, îți e egală biruința sau nereușita, o, Dhananjaya. Această stăpânire de sine este caracteristică pentru Yoga.

2:49. Renunțând neîncetat la fapte netrebuincioase, ajutat de yoga buddhi, învață să te controlezi ca o conștiință. Nefericiți sunt aceia care înfăptuiesc doar pentru răsplata ce-o primesc.

2:50. Cei ce lucrează cu a lor conștiință nu vor mai fi supuși urmărilor faptelor săvârșite, fie că-s bune sau rele.

---

[13] Vedele sunt vechi scripturi indiene care pun bazele unei viziuni păgâne ale indienilor asupra lumii, înainte de venirea lui Krishna.

[14] Dincolo de cele declarate în Vede.

[15] De la urmărirea țelurilor adevărate și false în același timp.

De aceea, fii dedicat în Yoga. Yoga este arta în toate lucrările!

2:51. Cei înțelepți, ce se dedică muncii cu conștiința lor, renunță la roadele faptelor și nu mai e nevoie de a se renaște. Astfel, ei se eliberează total de suferință.

2:52. Atunci când tu, fiind o conștiință, vei străbate negura amăgirii, atunci vei fi indiferent la ce ți-a fost dat să auzi sau la ce vei mai auzi[16].

2:53. Când depășești farmecul Vedelor și te stabilești în pacea din Samadhi, atunci, tu Yoga vei dobândi.

Arjuna a spus:

2:54. Cum este cel al cărui gânduri sunt liniștite și care e fixat în Samadhi, o, Keshava? Cum vorbește el, cum merge și cum stă așezat?

Krishna, Domnul, a răspuns:

2:55. Acela care nu se mai dedă plăcerii simțurilor și, adânc fixat în Atman, își află mulțumirea în Atman, acela va ajunge neclintit în înțelepciune.

2:56. Despre cel a cărui minte e calmă în suferință sau în bucurie, nestrămutat în fața fricii și a mâniei, acela care e lipsit de patimi, se spune că e muni.

2:57. Acela care nu e atașat de nimic din ce e pământesc, ce nu se bucură sau răzvrătește când are în față ceva plăcut sau neplăcut, acela este stabilit în cunoașterea adevărată.

2:58. Desprinzându-și indriile de la obiectele lumești, ca o țestoasă ce membrele își retrage în carapacea ei, acela va atinge adevărata cunoaștere.

2:59. Cel ce a pornit pe Drumul detașării, se stăpânește de la obiectele [plăcerilor] simțurilor, însă are încă simțul gustului pentru lucruri. Dar chiar și gustul pentru acestea se risipește în cel ce a cunoscut Supremul.

2:60. O, Kaunteya! Când indriile sunt agitate ele pot

[16] Vei poseda cunoașterea ta completă.

distrage chiar şi mintea unui înţelept ce încearcă să le controleze.

2:61. După ce a înfrânat indriile, acesta ar trebui să fie în armonie şi Eu să-i fiu Cel mai Înalt Scop. Numai acela care controlează indriile are înţelegerea adevărată.

2:62. Dar pentru cel ce îşi îndreaptă iarăşi gândul la obiectele lumeşti, ataşamentul se va naşte fără îndoială. Acest ataşament conduce la pofta de a poseda aceste obiecte, iar neputinţa de a le avea conduce la mânie.

2:63. Din cauza mâniei, orbirea minţii apare. Orbirea minţii duce la pierderea memoriei[17]. Prin pierderea memoriei, energia conştiinţei e pierdută şi asta duce la decăderea omului.

2:64. Dar cel ce indriile a cucerit, dezbărat fiind de simţămintele de plăcere şi neplăcere, cel ce e stabilit în Atman, atinge puritatea lăuntrică.

2:65. Când puritatea lăuntrică e atinsă, întreaga suferinţă va pieri şi conştiinţa se va întări[18].

2:66. Cel ce nu e inteligent nu poate avea o conştiinţă dezvoltată; el nu are bucurie, nici pace lăuntrică. Iar fără acestea, cum ar putea avea sublima fericire?

2:67. Când mintea e copleşită de patimi, ea poartă omul precum corabia pe mare e dusă în bătaia vânturilor.

2:68. Aşadar, o, tu cel cu braţ puternic, acela care are indriile total retrase de la obiectele pământeşti are adevărata înţelegere.

2:69. Înţeleptul muni este treaz atunci când este noapte pentru toate fiinţele; iar când ceilalţi sunt treji, noaptea vine pentru muni[19].

2:70. Acela care rămâne netulburat de dorinţe

[17] Memoria despre realizările proprii.

[18] Adică are loc *cristalizarea,* cu alte cuvinte procesul de creştere a conştiinţei.

[19] Aceasta trebuie interpretată alegoric şi nu în sensul direct.

materiale, la fel ca și oceanul ce-i neclintit de apele ce se revarsă în el, acela își găsește pacea, iar aceia pe care dorințele îi stăpânesc, nicicând liniștea n-o găsesc.

2:71. Cel ce a lepădat toate poftele și a renunțat la năzuințe, liber fiind de patimi, interese și fără iubire de sine [egoism], atunci acela va atinge calmul.

2:72. Aceasta este starea de Brahman, o, Partha! Cel ce a atins-o, nicicând amăgit nu va mai fi. Oricine o dobândește, fie și-n ceasul morții, ajunge să atingă Nirvana în Brahman.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a doua conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga Sankhya.

Conversația 3.
Yoga faptei

Arjuna a întrebat:

3:1. O, Janardana, dacă Tu spui despre calea cunoașterii că este mai presus decât calea înfăptuirii, atunci de ce mă încurajezi la această faptă îngrozitoare?

3:2. Vorbele Tale neclare mă încurcă! Spune-mi limpede: care este drumul ce duce la fericirea deplină?

Krishna, Domnul, a răspuns:

3:3. Cum am mai spus, o, tu cel fără de păcat, [în această lume] sunt două căi ce duc la desăvârșire: yoga cunoașterii și yoga săvârșirii faptei drepte.

3:4. Omul nu ajunge la eliberarea din cătușele destinului dacă se abține de la a lucra; prin renunțare, nimeni nu atinge Desăvârșirea.

3:5. Nimeni nu poate sta nici măcar pentru o clipă

fără a face ceva, căci tendințele [gunele] născute din prakriti [materie] impun tuturor să facă ceva.

3.6. Acela care își stăpânește indriile, dar tot mai visează la lucruri lumești, acela se amăgește. Se poate spune despre el că este un prefăcut!

3:7. Dar acela care își poate ține sub control indriile și se implică în yoga faptei fără a fi înrobit de ceea ce face, acela este demn de respect.

3:8. De aceea, săvârșește fapte drepte, căci a înfăptui prețuieste mai mult decât a nu înfăptui; dacă nu ești activ, nici măcar viața trupului nu e cu putință!

3:9. Oamenii ajung să fie înrobiți de faptele lor atunci când acestea nu sunt împlinite ca jertfă[20]. Înfăptuiește-ți lucrarea ca pe o ofrandă pentru Dumnezeu, dar nu-ți lipi inima de ce-i lumesc, o, Kaunteya!

3:10. [În vremea Începutului], Dumnezeu a creat omenirea și a poruncit aducerea de jertfe. El a spus: ”Datorită jertfelor veți prospera! Acestea să vă aducă toate cele ce le doriți!

3:11. “Mulțumiți-L pe Dumnezeu cu actele voastre de sacrificiu și veți fi răsplătiți! Înfăptuind totul de dragul Lui veți câștiga binele suprem.

3:12. “Căci Dumnezeu, mulțumit de faptele voastre de sacrificiu de sine, vă va oferi tot ce aveți nevoie în viață.” Cine primește daruri și nu oferă nimic în schimb, este cu adevărat un hoț!

3:13. Cei desăvârșiți, care trăiesc din rămășițele ofrandelor aduse lui Dumnezeu, sunt curățați de păcate. Dar aceia care sunt îngrijorați doar de propria lor hrană, – aceia păcătuiesc.

3:14. Ființele cresc cu hrană. Roadele apar datorită

[20] Faptele nu trebuie făcute pentru interesul personal, ci pentru Dumnezeu, ca acte de participare la Evoluția Lui.

ploii. Ploaia își are originea în jerfă[21]. Jertfa ia naștere prin săvârșirea faptelor drepte.

3:15. Află că destinul oamenilor este făcut de Brahman, iar Brahman reprezintă Supremul. Brahman Cel Omniprezent este Temelia Care susține întotdeauna spiritul de sacrificiu în oameni.

3:16. Cel ce nu urmează această lege sacrificiu-răsplată, iar viața lui e plină de păcat, cel ce trăiește doar pentru plăcerea simțurilor, acela în zadar trăiește, o, Partha!

3:17. Doar aceia care și-au găsit bucuria și liniștea în Atman și sunt fericiți în Atman, sunt eliberați de treburile lumești.

3:18. Ei nu mai au nici o datorie de a înfăptui ceva sau nu în lumea asta; ei nu mai caută ajutorul nimănui pentru nimic.

3:19. De aceea, împlinește-ți întotdeauna datoria fără să aștepți răsplată. Cu siguranță, lucrând în acest fel, omul atinge Supremul.

3:20. Cu adevărat, Janaka [rege înțelept din regatul Videha] și alții au atins Desăvârșirea prin astfel de fapte. Fă și tu în același fel, amintindu-ți de unitatea universului!

3:21. Oamenii urmează exemplul dat de către cei mai buni — ei fac aceleași fapte ca aceștia.

3:22. O, Partha, nu e nimic în cele trei lumi ce aș fi îndatorat să fac sau ceva ce încă nu am dobândit! Cu toate acestea, Eu lucrez necontenit.

3:23. Căci de Eu nu aș fi lucrat mereu neobosit, oamenii de pretutindeni ar urma pilda Mea!

3:24. Lumea întreagă ar pieri de-aș înceta a făptui! Aș fi cauza amestecării castelor și a distrugerii națiilor.

3:25. O, Bharata, cel neștiutor săvârșește faptele din

[21] Ca rezultat al comportamentului corect al oamenilor.

egoism! Cel înțelept lucrează fără interes, pentru binele celorlalți.

3:26. Cel înțelept nu ar trebui să tulbure [în cugetul lor] pe cei neștiutori ce-s atașați de treburile lumești, el ar trebui să aducă aceste lucrări în armonie cu Mine.

3:27. Toate faptele provin din cele trei gune. Dar cel ce e amăgit de vanitate gândește: "Eu sunt cel ce înfăptuiește!"

3:28. Cel ce cunoaște esența diferențierilor între fapte, care sunt în funcție de [imboldurile] gunelor și își amintește că "gunele se mișcă între gune", acela este eliberat de activitatea lumească.

3:29. Oamenii, amăgiți de gune, devin înrobiți de rezultatele obținute din faptele lor [la care gunele îndeamnă]. Cel înțelept nu tulbură [mintea] acestor oameni a căror înțelegere nu e deplină și care sunt leneși.

3:30. O, Arjuna, încredințează-mi Mie controlul faptelor tale; iar tu, cu gândul la Atman, împăcat, fără de interes și îngâmfare, luptă!

3:31. Aceia care Îmi urmează fără șovăire Învățătura, plini fiind de a lor credință și fără de temere, aceia nu pot fi niciodată încătușați de ale lor fapte!

3:32. Iar cei nebuni, lipsiți de înțelepciune, ce ponegresc Învățătura Mea și nu se supun Ei, află că aceștia sunt pierduți!

3:33. Oamenii înțelepți caută să trăiască în armonie cu prakriti, în care toate ființele întrupate sunt incluse. La ce ar folosi să nu fii în acord cu prakriti?

3:34. După cum sunt indriile distribuite, apare atașamentul sau aversiunea pentru obiecte (pământești). Nu te pleca nici înaintea patimii, nici înaintea urii, căci acestea, cu adevărat, sunt piedici pe Cale!

3:35. Mai bine e a-ți face datoria personală, chiar de este neînsemnată, decât a lua asupra-ți datoria altuia, chiar de este grandioasă. Este mai bine să mori făcându-ți

datoria personală: datoria altora este plină de pericole!

Arjuna a întrebat:

3:36. Ce îndeamnă oamenii să facă păcate împotriva voii lor, o, Varshneya? Cu adevărat, ei par să fie împinși de o forță nevăzută.

Krishna, Domnul, a răspuns:

3:37. Este pofta [printre care și cea] trupească, este mânia, care izvorăsc din mistuitoarea și pustiitoarea gună rajas. Cugetă asupra lor, sunt cei mai mari vrăjmași de pe Pământ.

3:38. Așa cum o flacără poate fi învăluită în fum, cum o oglindă poate fi acoperită de praf, cum fătul e închis în pântece, așa este totul în lume, învăluit în patimi.

3:39. Chiar știința înțeleptului e întunecată de acești eterni dușmani ai ei — poftele lumești, ce sunt mistuitoare precum o flacără.

3:40. Indriile, ce cuprind [simțurile], mintea și buddhi, sunt culcușul răului. Prin acestea, înțelepciunea e întunecată și sufletul este umbrit.

3:41. De aceea, stăpânindu-ți indriile, o, tu, cel mai bun dintre bharați, alungă de la tine răul, vrăjmașul cunoașterii și distrugătorul înțelepciunii!

3:42. Se spune că e bine să ai control asupra indriilor. Cea mai înaltă între indrii este mintea. Dar conștiința dezvoltată este superioară minții. Iar superior unei conștiințe (individual umane) dezvoltate, este El.

3:43. Știind că El este superior conștiinței (umane) dezvoltate, adâncit în Atman, distruge, o, tu cel cu braț puternic, acest dușman ce greu e de învins, ce se ascunde în pofta de bunuri lumești.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a treia conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga faptei.

Conversația 4.
Yoga înțelepciunii

Krishna, Domnul, a spus:

4:1. Această veșnică învățătură, numită yoga, am împărtășit-o lui Vivasvan; Vivasvan a împărtășit-o lui Manu; Manu a împărtășit-o lui Ikshvaku.

4:2. În acest fel, regii înțelepți au învățat-o unul de la altul. Însă, cu scurgerea vremii, o, Parantapa, yoga s-a pierdut [aici] pe Pământ.

4:3. Ce îți împărtășesc acuma ție, pentru că tu Îmi ești devotat, bun prieten al Meu, este aceeași străveche yoga; în această yoga, suprema taină îți e dezvăluită!

Arjuna a întrebat:

4:4. Tu te-ai născut mai târziu, Vivasvan s-a născut mai înainte. Cum să înțeleg că Tu ai propovăduit cel dintâi aceste Învățături?

Krishna, Domnul, a răspuns:

4:5. O, Arjuna, de nenumărate ori ne-am născut până acum și Eu și tu. Eu cunosc toate nașterile Mele, tu însă nu știi de nici una, o, Parantapa!

4:6. Cu toate că [din fire Eu sunt nenăscut] sunt veșnicul, nepieritorul Atman, deși Eu sunt Ishvara, totuși, Eu stăpânesc prakriti și Mă nasc când vreau în a Mea maya [lumea materiei].

4:7. O, Bharata, când legea sfântă este în declin (pe Pământ), iar nelegiuirea începe să domnească, atunci Eu Mă creez cu trup omenesc[22].

[22] Într-un trup, ca Avatar.

4:8. În fiecare perioadă a vieții lumii Eu Mă nasc, pentru salvarea celor buni și distrugerea celor răi, pentru a restabili dharma.

4:9. O, Arjuna, acela care a realizat pe deplin esența Dumnezeieștilor Mele Manifestări, nu se mai naște iarăși după ce trupul și-a lepădat, ci el cu Mine se unește.

4:10. Mulți dintre aceia care s-au dezbărat de patimi, de frică și mânie, cei ce au găsit scăpare în Ființa Mea și s-au curățit în Focul Cunoașterii, dobândesc Marea Dragoste pentru Mine.

4:11. În măsura în care oamenii se întorc către Mine, în aceeași măsură Eu îi primesc [le fac parte]. Pentru că drumurile pe care oamenii se întorc către Mine din toate părțile, sunt Drumurile Mele, o, Partha.

4:12. Aceia care urmăresc răsplata faptelor lumești se închină la "zei". În acest fel, ei pot obține grabnic reușita în lumea materială.

4:13. Am creat cele patru caste [varnas] în funcție de gune și de feluritele îndatoriri ale oamenilor. Află că, deși sunt creatorul acestora, Eu nu făptuiesc și nu Mă amestec în ele.

4:14. Faptele pe Mine nu Mă ating, și nu caut răsplată pentru ele. Cel ce Mă cunoaște în acest fel nu este încătușat de consecințele faptelor lui.

4:15. Cunoscând aceasta, înțelepții au ajuns la Mântuire, ducându-și faptele la bun sfârșit. Așadar, săvârșește faptele tale luând exemplu de la înaintași.

4:16. "Ce este făptuirea, și ce este *nefăptuirea*?" — la asta nici înțelepții nu pot răspunde. Îți voi dezvălui acea lucrare [ce te izbăvește de rău], pentru a te lămuri.

4:17. Trebuie înțeles că există făptuirea, făptuirea netrebuincioasă, precum și *nefăptuirea*.

4:18. Aceia care văd în faptă nefăptuirea iar în nefăptuire fapta sunt cu adevărat înțelepți și, chiar dacă lucrează împreună cu alții, ei rămân liberi.

4:19. Aceia care trec la fapte, neatinși de atracțiile lumești și neavând interese personale — se spune că ale lor fapte sunt purificate de focul propriei lor conștiințe dezvoltate.

4:20. Neavând dorința de răsplată pentru faptele lor, mereu mulțumiți, neavând nădejde în sprijinul nimănui, chiar de săvârșesc fapte, ei nu fac nimic.

4:21. Fără dorințe, având gândul doar la Atman, renunțând la tot ceea ce leagă de lumea materială, făcându-și datoria, ei nu-și atrag păcate.

4:22. Mulțumiți cu ceea ce le aduce întâmplarea, fiind mai presus de contrazicerile vieții, lipsiți de invidie, socotind deopotrivă reușita și nereușita, nu sunt legați de faptele lor, chiar dacă ei lucrează.

4:23. Aceia care au renunțat la atașamentele de lumea materială și au devenit liberi de patimile lumești, aceia ale căror gânduri sunt fixate în înțelepciune și orice faptă o privesc ca pe o jertfă pentru Dumnezeu — faptele acelora se contopesc în armonia întregii Creații.

4:24. Viața lui Brahman este o viață de sacrificiu. Brahman este Jertfa oferită sub Forma Focului. Contopirea cu Brahman se face doar cu ajutorul Lui; în acest fel, se dobândește Samadhi.

4:25. Unii yoghini socotesc să aducă jertfă închinându-se la "zei". Alții își sacrifică sinele în Focul Brahmanic.

4:26. Unii își sacrifică auzul și alte organe de simț pentru a căpăta stăpânirea de sine[23]. Alții jertfesc sunetul și alte obiecte ale simțurilor care agită indriile.

4:27. Unii, aspirând la cunoaștere, ard în Focul lui Atman toate funcțiunile fără trebuință ale indriilor precum și suflul vieții, în încercarea de a câștiga înțelepciune.

[23] Suprimându-le într-un fel pentru a se dedica în întregime meditației.

4:28. Alții își leapădă averea, sau aduc jertfă trăind în ascetism, sau împlinind ritualuri religioase; unii au sârguință în studiul științelor, în învățare și se sacrifică prin respectarea unor legăminte aspre.

4:29. Unii își supun energia [conștiinței] care iese din trup energiei ce intră sau energia care intră în trup energiei ce iese. Alții practică pranayama, stăpânind energiile care ies și care intră [din/în trup].

4:30. Ei toți — deși sub felurite forme, înțeleg esența jerfei — își purifică destinele prin acest proces de sacrificiu.

4:31. Aceia care se hrănesc cu rămășițe din nectarul adus ca jertfă, se apropie de Lăcașul lui Brahman. Cei ce nu se sacrifică nu dobândesc această lume, cu atât mai puțin fericirea din cealaltă lume, o, tu cel mai bun dintre Kauravi!

4:32. Ofrandele aduse lui Brahman sunt multe și felurite! Află că ele sunt născute din fapte. De vei cunoaște aceasta, tu te vei mântui.

4:33. O, distrugător al dușmanilor, mai presus de toate jertfele este jertfa cunoașterii[24]. Toate faptele, o, Partha, devin desăvârșite când sunt făcute de un înțelept.

4:34. Așadar, dobândește înțelepciunea prin cuviosenie, căutare și slujire. Înțelepții și clarvăzătorii care percep esența lucrurilor îți vor împărtăși cunoașterea.

4:35. Iar când vei cunoaște adevărul, nu vei mai fi chinuit de îndoieli, o, Pandava, căci vei vedea toate ființele întrupate în lumea maya — din lumea lui Atman.

4:36. Chiar de tu ai fi cel mai păcătos, chiar și așa vei putea pluti peste marea suferințelor, aflat pe corabia acestei înțelepciuni.

---

[24] Serviciu dezinteresat pentru ajutorarea altor oameni, folosind propria cunoaștere și experiență, fără a fi atașat de fapte.

4:37. Precum focul preface vreascurile în cenușă, tot așa și focul înțelepciunii preface toate faptele ce nu-s desăvârșite în cenușă.

4:38. În această lume, nu e alt mijloc de purificare mai bun decât înțelepciunea. Cu ajutorul ei, cu vremea, cel desăvârșit în yoga ajunge la Iluminare în Atman.

4:39. Cel ce este plin de credință câștigă înțelepciune, ca și cel ce își înfrânează indriile. Cine a dobândit cunoașterea, ajunge în scurt timp în lumi mai înalte.

4:40. Dar neștiutorul și necredinciosul, negreșit ajung la pierzanie. Cel chinuit de îndoială nu are parte nici de această lume sau de cealaltă și nici de fericire!

4:41. O, Dhananjaya, acela care, prin yoga, a renunțat la faptele făcute doar din propriul interes, acela care, prin înțelepciune a înlăturat îndoielile, și care s-a cufundat în Atman, acela nu mai e înrobit de fapte.

4:42. Așadar, cu sabia Cunoașterii lui Atman, taie îndoielile născute din necunoaștere, și rămâi în yoga, o, Bharata!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a patra conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga înțelepciunii.

Conversația 5.
Yoga renunțării

Arjuna a spus:

5:1. O, Krishna, Tu propovăduiești sannyasa[25], precum și yoga [faptei]. Spune-mi deslușit, pe care dintre ele ar trebui să o aleg?

Krishna, Domnul, a răspuns:

5:2. Sannyasa și yoga faptei conduc ambele la țelul suprem. Dar, yoga faptei este cu adevărat de preferat!

5:3. Să știi căci un sannyasi adevărat este acela care nu urăște pe nimeni și nu năzuiește la bunuri lumești. Dezbărat de contrazicerile firii, acesta se eliberează de legăturile existenței.

5:4. Cei care vorbesc despre sankhya și despre yoga ca despre două lucruri diferite sunt cei neștiutori și nu cei înțelepți: aceia care se străduiesc să dobândească chiar și numai una din ele, câștigă roadele de la amândouă.

5:5. Starea care se dobândește prin sankhya, se dobândește și prin yoga. Cei învățați înțeleg că sankhya și yoga sunt una și aceeași, în esență.

5:6. Dar să știi că fără yoga, o, tu cel cu braț puternic, sannyasa este greu de dobândit, pe când cel înțelept, prin yoga, ajunge repede în Brahman.

5:7. Cel ce se străduiește în yoga, unit [în conștiință] fiind cu Atman, care își stăpânește indriile și vede pe Atman în toate ființele, pe acela faptele nu-l înrobesc.

5:8. "Nu fac ceea ce nu e de trebuință!" — asta trebuie să știe cel ce e împăcat și cunoaște adevărul. Și dacă el vede și aude, miroase și pipăie, mănâncă, și merge, doarme și respiră,

5:9. dacă vorbește, dă sau primește, dacă deschide și închide ochii, își dă seama că sunt doar indriile care se mișcă între obiectele lor.

5:10. Acela care dedică toate faptele sale lui

[25] Modul de viață care implică detașarea de ce e lumesc și traiul în armonie cu Dumnezeu, "față în față" cu Dumnezeu; este similar cu ascetismul.

Brahman, fără a fi atașat de acestea, nu va fi niciodată pătat de păcate, așa cum frunzele lotusului nu pot fi udate de apă.

5:11. Yoghinii care renunță la faptele din lumea materială și la răsplata pentru ele, săvârșesc faptele cu trupul, conștiința, mintea și alte indrii, pentru a ajunge la cunoașterea propriului Atman [Sine].

5:12. Cel ce devine împăcat și nu năzuiește la răsplată pentru faptele sale, dobândește pacea deplină. Cel ce nu e împăcat, lucrând sub imboldul dorințelor și urmărind răsplata, acela este încătușat.

5:13. Cel întrupat, ce-și stăpânește a sa minte, sălășluiește conștient de sine în cetatea cu nouă porți [trup], nefăcând și neîndemnând pe nimeni la fapte.

5:14. Stăpânul lumii nu crează nici simțul posesiunii pentru obiecte, nici făptuirea în zadar, nici atașamentul de roadele ei. Toate astea sunt create de viața care se zămislește perpetuu în materie.

5:15. Cel Atotputernic nu poartă răspunderea faptelor oamenilor, fie că sunt bune, fie că sunt rele. Oamenii se află în întuneric pentru că înțelepciunea este acoperită de neștiință.

5:16. Dar pentru aceia care au înlăturat neștiința prin aflarea lui Atman, această înțelepciune, ce strălucește precum Soarele, le dezvăluie Supremul.

5:17. Acela care se descoperă pe sine însuși ca fiind o conștiință, care este contopit în Atman, care are credință numai în Domnul și caută scăpare doar în El — acela are parte de Mântuire, având păcatele șterse de această înțelepciune ce îl izbăvește.

5:18. Înțeleptul îi privește pe toți la fel — fie că este învățatul și smeritul brahman, sau un elefant, o vacă, un câine sau chiar mâncătorul de carne de câine.

5:19. Cei a căror minte este liniștită, cuceresc ciclul nașterii și al morții aici, pe Pământ. Brahman este

neprihănit și există în pace. Așadar, cei ce sunt în pace Îl cunosc pe Brahman.

5:20. Cu o conștiință pură, neclintită, cel ce a aflat pe Brahman și s-a adâncit în El, nici nu se bucură la plăceri, nici nu se amărăște la neplăceri.

5:21. Acela care nu e legat prin plăcerea simțurilor de lumea din afară și își găsește bucuria în Atman — atunci, după ce el se unește cu Brahman, are parte de veșnica Fericire.

5:22. Bucuriile născute din contactele cu obiectele simțurilor sunt, cu adevărat, motiv de suferință, căci [așa cum] încep [se] și sfârșesc, o, Kaunteya! Înțeleptul nu își află fericirea în ele.

5:23. Cine reușește, aici pe Pământ, înainte de a se lepăda de trup, să se desfacă de legăturile lumești și de mânie, acela devine împăcat și fericit.

5:24. Cine găsește în sine însuși bucuria și lumina și nu în afară, acel yoghin poate afla esența lui Brahman și poate atinge Nirvana în Brahman.

5:25. La Nirvana în Brahman ajung acei înțelepți [rishis] care s-au purificat, s-au dezbărat de contrazicerile firii, au cunoscut pe Atman și s-au pus în slujba binelui tuturor.

5:26. Aceia care sunt mai presus de atracțiile lumești și de mânie, dedicându-se lucrărilor spirituale, supunându-și mintea și cunoscându-l pe Atman — ajung la Nirvana în Brahman.

5:27. Cine își desface indriile de lumea materială, îndreptând toate gândurile înlăuntrul său[26], urmărind energiile care intră și ies [din trup][27],

5:28. cine își controlează simțurile, mintea, intelectul și conștiința, râvnește la Mântuire ca la cea mai înaltă

[26] În adâncimea spațiului multidimensional.

[27] Se referă la evitarea pierderii energiei organismului.

țintă și se dezleagă de patimi, temeri și mânie, acela primește Mântuirea pe veci.

5:29. Acela care Mă cunoaște ca Supremul Ishvara, Cel ce primește cu plăcere toate jertfele și pocăințele, ca pe Acela Care este Prietenul Dezinteresat al tuturor ființelor, acela atinge pacea deplină!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a cincea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga renunțării.

Conversația 6.
Yoga stăpânirii de sine

Krishna, Domnul, a spus:

6:1. Cine își îndeplinește datoria fără să se gândească la răsplată este un sannyasi adevărat. Acesta este un yoghin și nu aceia care nu întreține focul sacrificiului și nu lucrează.

6:2. O, Pandava, află că sannyasa este același lucru ca și yoga. Cel ce nu a renunțat la dorințele lumești nu poate deveni un yoghin.

6:3. Pentru cel pios care aspiră la Yoga, calea este săvârșirea de fapte. Pentru cel ce a dobândit [deja] Yoga, calea este nefăptuirea.

6:4. Acela care a renunțat la dorințele lumești și a atins Yoga nu este legat nici de obiectele lumești și nici de faptele lumești.

6:5. Un yoghin își descoperă propriul său Atman [Sinele], cu ajutorul lui Atman. Nu lăsa ca Atman să își piardă măreția niciodată. Îi poți fi prieten lui Atman sau îi poți fi dușman lui Atman.

6:6. Acela care ajunge să cunoască pe Atman devine prieten al Lui. Acela care se opune lui Atman, devine un dușman al Lui.

6:7. Cel ce pe Atman a perceput, ajunge la liniștea deplină, pentru că își află refugiul în Conștiința Divină[28], netulburat fiind de frig sau de căldură, de plăcere sau de suferință, de cinstire sau de ocară.

6:8. Adevărații yoghini sunt cei ce sunt adânciți în înțelepciune și în cunoașterea lui Atman, sunt statornici și au indriile sub stăpânire; ei nu fac diferență între un bulgăre de pământ, o piatră sau aur.

6:9. Cei ce se au aceeași atitudine față de prieteni sau dușmani, față de necunoscuți, străini, potrivnici, rude, față de pioși sau păcătoși, au o conștiință dezvoltată și sunt avansați spiritual.

6:10. Yoghinul se cade a fi mereu adâncit în Atman, fiind în singurătate, stăpân pe simțiri, fără să se lase furat de alte gânduri, realizând că nimic nu-i aparține.

6:11. Aranjându-și într-un loc curat un scaun stabil pentru a lucra cu Atman, nici prea înalt dar nici prea scund, acoperit cu iarbă kusha și cu o pânză asemănătoare pieii de căprioară pusă deasupra,

6:12. concentrându-și mintea asupra unui singur lucru, stăpânindu-și indriile și, liniștit, stând așezat, — astfel ar trebui yoghinul să practice yoga, trăind fericirea în Atman.

6:13. Păstrând drept trunchiul, gâtul și capul, țintind cu privirea vârful nasului, dar fără să privească într-acolo, concentrat,

6:14. adâncit în Atman, fără frică, neclintit în

[28] Paramatman.

brahmachariya[29], cu mintea stăpânită și gândurile îndreptate către Mine — yoghinul ar trebui să aspire la Mine ca fiind Țelul lui Suprem.

6:15. Yoghinul care s-a contopit cu Atman și care își controlează mintea, ajunge la Nirvana și sălășluiește în Mine.

6:16. O, Arjuna, cu adevărat, yoga nu este pentru aceia care mănâncă prea mult, sau nu mănâncă deloc, nici pentru aceia care dorm prea mult sau veghează necontenit.

6:17. Yoga risipește toată suferința în cel ce a devenit cumpătat la mâncare, odihnă, lucru, la somn sau la veghe.

6:18. Acela, care nu este supus poftelor și are cugetul cufundat doar în Atman, se spune despre el că trăiește în armonie.

6:19. Ca o făclie a cărui flacără nu pâlpâie, fiind la loc adăpostit, așa este yoghinul ce și-a stăpânit mintea și unit este cu Atman.

6:20. Când mintea, domolită de exercițiile de yoga, devine liniștită, atunci yoghinul găsește fericirea în Atman, contemplând pe Atman prin Atman.

6:21. Când acest yoghin ajunge la cea mai înaltă Fericire, la care doar o conștiință dezvoltată poate ajunge, fiind mai presus de influența obișnuită a indriilor și cunoscând această fericire, yoghinul nu se mai abate de la Adevăr.

6:22. Acestea fiind câștigate, yoghinul nu consideră nimic a fi mai înalt. În această stare nici cea mai mare durere nu-l mai poate clătina, —

6:23. această rupere a lanțurilor suferinței este

[29] Brahmachariya — "stilul de viață al unui Brahman", traiul într-o stare de adorare pentru Brahman, adică nefiind implicat în amăgirile lumii materiale.

numită Yoga. Este nevoie să fii determinat și dedicat în Yoga, fără a șovăi.

6:24. Abandonând deșarte năzuințe și învingându-și toate indriile,

6:25. liniștind treptat a sa conștiință, yoghinul se cuvine să mediteze la propria-și Esență — Atman — fără să aibă gânduri despre nimic din lumea asta.

6:26. Dacă mintea, neliniștită și nestatornică, îți hoinărește în altă parte, strunește-o și îndreapt-o către Atman.

6:27. Cea mai înaltă fericire îl așteaptă pe yoghinul care a devenit calm și al cărui patimi s-au spulberat, care a devenit neprihănit și asemenea cu Brahman.

6:28. Yoghinul care are sufletul curat și s-a eliberat de păcate, trăiește nemărginita Fericire a unirii cu Brahman.

6:29. Cel ce trăiește tot timpul în Yoga, vede pe Atman în fiecare ființă și toate ființele în Atman; acela vede în tot locul același lucru.

6:30. Pe aceia care Mă văd pe Mine pretutindeni și văd totul făcând parte din Mine — nicicând nu îi voi părăsi și nici ei nu Mă vor părăsi vreodată.

6:31. Aceia, stabiliți în Unitate [cu Mine], care Mă slujesc, știindu-Mă prezent în toate cele — acei yoghini trăiesc în Mine, orice lucru ar înfăptui.

6:32. O, Arjuna, acela care vede tot ce se petrece ca fiind manifestările lui Atman și astfel a înțeles că toate sunt deopotrivă — ce e plăcut ca și ce este neplăcut — acela este un yoghin desăvârșit.

Arjuna a spus:

6:33. O, Madhusudana, astfel de Yoga la care se ajunge prin echilibru sufletesc nu are statornicie în mine însumi, din cauza neliniștitei minți.

6:34. Mintea, întradevăr, nepotolită este, o, Krishna. Ea este furtunoasă, îndărătnică, greu de stăpânit. S-o ții în frâu este la fel de greu ca și cum vântul ai dori să

domolești.

Krishna, Domnul, a răspuns:

6:35. Fără îndoială, o, tu, cel cu braț puternic, căci mintea e neliniștită și greu de înfrânat. Cu toate acestea, se poate controla cu stăruință și calmitate.

6:36. Este greu de a ajunge la Yoga pentru cel ce nu L-a cunoscut pe Atman. Dar cel ce L-a perceput este pe calea cea bună către Yoga — aceasta este credința Mea.

Arjuna a întrebat:

6:37. Acela care nu a renunțat la cele lumești dar are credință, care nu a subjugat mintea și nu s-a apropiat de Yoga, — ce se întâmplă cu acela, o, Krishna?

6:38. Ce se va întâmpla cu cel ce a eșuat în ambele direcții și s-a îndepărtat de la Calea lui Brahman? Va fi el nimicit, precum un nor răzleț e spulberat de vânt, o, Mărețe?

6:39. Risipește-mi îndoielile, o, Krishna! Numai Tu poți face asta.

Krishna, Domnul, a răspuns:

6:40. O, Partha, pentru el nu există pierzanie nici în această lume și nici în cealaltă. Acela care a năzuit la neprihănire nu va ajunge pe calea suferinței, o, dragul Meu!

6:41. Unul ca acesta, care s-a îndepărtat de Yoga, ajunge în lumea celor virtuoși și el va fi acolo pentru mult timp; apoi se naște iarăși într-o familie de oameni neprihăniți și binecuvântați.

6:42. Acesta chiar se poate naște într-o familie de yoghini înțelepți, dar astfel de naștere este foarte greu de dobândit.

6:43. El se naște din nou cu conștiința dezvoltată în viața de dinainte și continuă avansarea pe Calea Desăvârșirii, o, bucurie a Kauravilor.

6:44. Virtuțile căpătate în viața de dinainte îl duc mai departe: cel ce a năzuit să atingă Yoga, a depășit treapta

practicării ritualurilor religioase.

6:45. Yoghinii care se străduiesc neobosit să se curețe de păcate și, de-a lungul multor întrupări, au avansat [pe calea] spre Desăvârșire — acești yoghini ating Țelul Suprem!

6:46. Yoghinul stă mai presus decât asceții, mai presus decât cei ce au multă cunoaștere și decât aceia care înfăptuiesc [ritualuri]. Străduiește-te așadar să devii un yoghin, o, Arjuna!

6:47. Dintre toți yoghinii, prețuiesc cel mai mult pe cel ce sălășluiește în Mine, fiind unit cu Mine prin Atman și care Mă slujește din toată inima!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a șasea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga stăpânirii de sine.

Conversația 7.
Yoga Cunoașterii Profunde

Krishna, Domnul, a spus:

7:1. O, Partha, ascultă cum Mă poți cunoaște pe deplin, având toate gândurile îndreptate la Mine și practicând yoga cu sprijinul Meu.

7:2. Îți voi dezvălui în întregime cunoașterea și înțelepciunea, dincolo de care nimic nu mai rămâne de aflat.

7:3. Dintre mii de oameni, abia dacă este unul care tinde spre Desăvârșire. Iar printre cei ce se străduiesc, doar câțiva ajung să afle Esența Mea.

7:4. Pământul, apa, focul, aerul, akasha[30], mintea, conștiința și ego-ul — acestea sunt cele opt părți din lumea Mea, cea materială — prakriti.

7:5. Aceasta este natura Mea inferioară. Află însă, o, tu cel cu braț puternic, despre natura Mea superioară, Care este acel Element al Vieții, grație Căruia întreaga lume este susținută.

7:6. Acesta este pântecele a tot ceea ce există. Eu sunt Izvorul din care se naște și în care ia sfârșit universul (existent).

7:7. Nimic nu este mai presus de Mine! Totul este legat de Mine ca perlele înșirate pe un fir de ață.

7:8. O, Kaunteya, Eu sunt gustul apei. Sunt strălucirea Lunii și lumina Soarelui, Eu sunt Pranava[31] și Cunoașterea Universală, Sunetul Cosmic și omenia din oameni.

7:9. Eu sunt mirosul pur al pământului și sunt căldura focului! Sunt viața din toate ființele și asceza asceților!

7:10. O, Partha, încearcă să înțelegi că în Mine își au Esența Primordială toate ființele. Sunt Conștiința celor care au dezvoltat o conștiință; sunt splendoarea a tot ce este splendid!

7:11. Eu sunt tăria celor puternici care sunt liberi de patimi și pofte trupești. O, domn al bharaților, Eu sunt energia senzuală[32] din toate ființele care nu încalcă dharma.

7:12. Află că sattva, rajas și tamas își au originea în Mine. Dar să știi că ele sunt în Mine și nu Eu în ele.

7:13. Toți sunt amăgiți de însușirile celor trei gune și nimeni din această lume nu Mă cunoaște — drept Cel

---

[30] Substanță, energie dispersată în spațiul cosmic în stare difuzată. Aceasta constituie "material de construcție" pentru procesul de creație a materiei și a sufletelor.

[31] [Sunetul sacru OM care semnifică] fluxul de conștiință a lui Brahman în care se poate cufunda cel ce practică yoga buddhi.

[32] Kama.

Veșnic, aflat dincolo de aceste gune.

7:14. Este adevărat, cu greu poate fi biruită această maya a Mea, clădită din gune. Numai aceia care se apropie de Mine o pot depăși.

7:15. Cei ce fac rău sunt ignoranți, oamenii cei mai josnici — ei nu vin la Mine: maya nu le mai acordă înțelepciunea și ei devin demoni.

7:16. O, Arjuna, sunt patru feluri de oameni pioși care Mă adoră: aceia care doresc să scape de suferință, aceia care aspiră la cunoaștere, aceia care urmăresc realizări personale și aceia care sunt înțelepți.

7:17. Dintre aceștia, mai presus față de ceilalți este înțeleptul, el e statornic și Îmi este devotat în totalitate. Întradevăr, Eu le sunt drag celor înțelepți și ei Îmi sunt dragi Mie.

7:18. Toți aceștia sunt vrednici de prețuire! Însă îi consider pe cei înțelepți ca pe Mine Însumi. Pentru că, unindu-se cu Atman, cei înțelepți realizează că Eu sunt Scopul lor Suprem.

7:19. După multe nașteri, cel ce a dobândit cunoașterea ajunge [în final] la Mine. "Vasudeva este totul!"[33] spune un asemenea om [înzestrat] cu virtuțile distinse ale unui mare suflet (Mahatma).

7:20. Cei cu înțelepciunea întunecată de ale lor dorințe se închină la "zei" și urmează ritualuri, îndemnați de a lor fire.

7:21. Eu întăresc credința în fiecare, oricare ar fi imaginea pe care oamenii o venerează cu credință.

7:22. Înzestrați cu această credință, ei se roagă și primesc ceea ce doresc de la acei zei invocați. Dar porunca de a împlini ceea ce este cerut, vine de la Mine.

7:23. Câștigul celor cu mintea mărginită este, cu adevărat, efemer: cei ce îi cinstesc pe "zei", ajung la

[33] Ishvara.

acei “zei”, iar cei ce pe Mine mă iubesc, vin la Mine!

7:24. Cei mărginiți la minte consideră că Eu aș fi Cel fără de formă care a luat formă[34]; infinita, veșnica și a Mea supremă Existență, ei n-O cunosc.

7:25. Nu oricine Mă poate cunoaște, [căci sunt] învăluit în a Mea supremă energie creatoare [yoga-maya]. Lumea ce-i amăgită nu Mă știe pe Mine — Cel Nenăscut, Cel Veșnic!

7:26. O, Arjuna, Eu știu trecutul, prezentul și viitorul Creațiilor, dar aici, nimeni nu Mă știe.

7:27. O, Bharata, de când se nasc, toți cei ce vin în lumea materială sunt neștiutori; ei sunt amăgiți de dualitate din cauza atașamentelor și a aversiunilor (față de lucrurile lumești).

7:28. Dar oamenii desăvârșiți, ce-au lepădat ale lor păcate, se eliberează de această dualitate și vin spre Mine cu credință nestrămutată.

7:29. Căutând refugiu în Mine, ei râvnesc la izbăvirea [ciclurilor] de nașteri și sfârșiri ale vieților. Ei ajung să cunoască pe Atman, să realizeze pe Atman, să înțeleagă principiile formării destinelor.

7:30. Iar aceia care care Mă cunosc ca pe Cea mai Înaltă Ființă, ca pe Supremul Dumnezeu, Cel Care primește toate jertfele — aceia, venerându-Mă, se întâlnesc cu Mine în momentul eliberării de trup.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a șaptea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga Cunoașterii Profunde.

[34] Se face referire la întrupare.

Conversația 8.
Nemuritorul, Veșnicul Brahman

Arjuna a întrebat:

8:1. Ce este Brahman, ce este Atman și ce este lucrul [acțiunea], O, Tu, Suprem Suflet? Ce este materialul și ce este Dumnezeirea?

8:2. Ce este jertfa și cum este împlinită de către cei întrupați? O, Madhusudana, cum Te cunoaște în momentul morții acela care a perceput pe Atman?

Krishna, Domnul, a răspuns:

8:3. Brahman este Cel Suprem și Indestructibil. Esența (ființelor întrupate) este Atman. Ceea ce susține viața celor întrupați este acțiunea [karma].

8:4. Substratul material [adhibhuta] este cunoscut ca fiind natura Mea care nu este veșnică; temelia care susține zeitățile [adhidaiva] este cunoscută ca fiind purusha. O, tu cel mai bun dintre cei întrupați, Eu, [prezent] în acest trup sunt cunoscut ca Jerfa Supremă [Adhiyajna]!

8:5. Iar acela care, părăsind trupul, este conștient doar de Mine în momentul morții — acela se cufundă în Ființa Mea!

8:6. O, Kaunteya, în starea [de conștiință] pe care a avut-o omul în ceasul din urmă, când se desparte de trup, în aceeași stare acea persoană rămâne[35]!

8:7. De aceea, îndreaptă-ți mereu gândurile spre Mine — și du-ți lupta. Cu mintea și conștiința năzuind la Mine, cu siguranță te vei cufunda în Mine!

8:8. Cine a ajuns să fie în pace cu ajutorul yoga, neavând atenția tulburată de nimic și cugetând mereu la

[35] Acest lucru trebuie înțeles ținând cont de cunoștințele asupra universului multidimensional.

Cel Suprem — acela atinge Spiritul Suprem Dumnezeiesc.

8:9. Acela care cunoaște totul despre Veșnicul, Atoateștiutorul, Atoate Stăpânitorul, Cel ce este mai subtil decât cel mai subtil, Temelia a toate, Cel fără de formă, mai luminos ca un Soare, Cel Ce nu poate fi acoperit de tenebre,

8:10. acela care, în ceasul morții, cu gândul neclintit, în dragoste, fiind în yoga[36], acela care deschide pasajul de energie[37] dintre sprâncene, — acela ajunge la Spiritul Suprem Dumnezeiesc!

8:11. Am să-ți descriu pe scurt Calea pe care oamenii înțelepți o numesc Calea către Nemurire, pe care merg cei ce se înfrânează și sunt fără de patimi, Calea pe care o aleg cei ce se dedică unei vieți sfinte [brachmachariyas].

8:12. Închizând toate ușile trupului[38], fixând mintea în inimă, călăuzind Sinele [Atman] către Suprem, fiind ferm statornicit în Yoga,

8:13. rostind mantra lui Brahman AUM[39], fiind pe deplin conștient de Mine — oricine părăsește trupul în acest fel, atinge Țelul Suprem.

8:14. Cel ce se gândește neîncetat la Mine și nu are alte gânduri despre nimic altceva — acel nestrămutat yoghin, O Partha, ajunge cu ușurință la Mine!

8:15. Odată ce au ajuns la Mine, aceste suflete mari [Mahatmas], niciodată nu se mai nasc în acest sălaș trecător al durerilor: ei ating Desăvârșirea Supremă.

8:16. O, Arjuna, toți cei ce trăiesc în lumi mai prejos

---

[36] În Unire cu Ishvara (Creatorul).

[37] Energia lui Atman. Vezi explicația în versul 8:12. (Altfel, această declarație nu se înțelege). Pentru mai multe detalii vezi [6].

[38] Organele de simț.

[39] Pronunțat AOUM: este sunetul Pranava (pe ton crescând și suav), care este fluxul Conștiinței lui Brahman.

de lumea lui Brahman[40] se nasc din nou. Dar cine își găsește refugiul în Mine, nu se va mai naște iar!

8:17. Ziua lui Brahman ține o mie de yugas[41] și Noaptea Lui se sfârșește după o mie de yugas. Acela care cunoaște asta, înțelege [adevărul despre] Ziua Lui și Noaptea Lui.

8:18. În zorii Zilei, din ceea ce *e nemanifestat,* ia formă tot ceea *ce este manifestat*. Când Noaptea vine, tot ceea *ce este manifestat*, se reîntoarce în starea de *nemanifestare*.

8:19. Toată mulțimea ființelor care dă naștere altor ființe dispare odată cu venirea Nopții. Odată cu zorii Zilei, toate ființele apar din nou, prin Comanda Supremă.

8:20. Dar, mai presus de acest *nemanifestat* se află un alt Nemanifestat, Care, de asemenea, rămâne atunci când tot ceea ce *este manifestat* piere.

8:21. Această dimensiune Nemanifestată este numită Supremul și este descris ca Scopul Final. Aceia care L-au atins nu se mai întorc. Acesta este Lăcașul Meu Suprem.

8:22. O, Partha, la Conștiința Supremă se ajunge prin slujirea doar a Lui, cu stăruință — a Aceluia în Care se află tot ceea ce există și Care se află peste tot în întreaga lume.

8:23. O, cel mai bun dintre Bharați, am să-ți spun acum vremea la care mor yoghinii, cei care nu se mai întorc niciodată și cei care se vor întoarce.

8:24. Yoghinii care Îl cunosc pe Brahman și care mor în lumină, în miezul zilei, în vremea când luna e luminoasă [între primul pătrar și ultimul pătrar], în timpul

---

[40] Se referă la dimensiuni spațiale. Cea mai înaltă dimensiune este Lăcașul lui Ishvara.

[41] Măsură de timp folosită în Vede. Ziua și Noaptea lui Brahman este un ciclu de pulsații cosmice care începe cu creația lumii materiale, își urmează evoluția și apoi — *sfârșitul lumii* și Pralaya [distrugerea lumii].

celor șase luni când soarele merge spre miazănoapte, acei yoghini ajung la Brahman.

8:25. Yoghinii care mor în ceață, în timpul nopții, în vremea când luna e întunecoasă, în timpul celor șase luni când soarele merge către miazăzi, ating sferele luminoase ale Lunii și se nasc din nou.

8:26. Lumina și Întunericul — acestea sunt cele două căi care există. Pe prima dintre ele merg cei ce nu se mai întorc; pe cea de-a doua merg aceia care se reîntorc.

8:27. Cunoscând aceste două căi, fie ca nici un yoghin să nu se rătăcească. Așadar, fii neclintit în yoga, o, Arjuna.

8:28. Studiind Vedele, făcând sacrificii, practicând asceza și făcând fapte bune, acestea duc la rezultate pe măsură. Dar yoghinii care au adevărata cunoaștere sunt mai presus decât toate acestea; ei ajung în Împărăția Supremă!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a opta conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Nemuritorul, Veșnicul Brahman.

Conversația 9. Cunoașterea Absolută și Taina Absolută

Krishna, Domnul, a spus:

9:1. Ție, cel fără de invidie, am să-ți dezvălui cea mai mare taină, înțelepciunea care, dacă o cunoști, te va elibera de robia existenței materiale.

9:2. Aceasta este știința împărătească, taina absolută, purificatorul suprem. Se poate atinge prin experiență

directă, pe măsură ce crește smerenia. Este ușor de îndeplinit iar rezultatele sunt pe vecie.

9:3. Aceia care nu acceptă această cunoaștere nu ajung la Mine și se întorc pe drumurile acestui tărâm al morții.

9:4. Întreaga lume este pătrunsă de Mine — [se află] în forma Mea nemanifestată. Toate ființele au rădăcinile în Mine, însă Eu nu am vreo rădăcină în ele.

9:5. Și totuși, ființele nu sunt [cuprinse] în Mine — iată, [aceasta este] Yoga Mea Divină! Susținând toate ființele, fără să am rădăcini în ele, Esența Mea este puterea ce le susține.

9:6. Precum vântul puternic, ce suflă peste tot, se află în spațiu, tot așa [se poate spune și că] totul își are existența în Mine. Caută să iei bine seama la asta!

9:7.O, Kaunteya, la sfârșitul unei Kalpa [perioadă cosmică care durează patru milioane trei sute douăzeci de mii de ani] toate ființele[42] sunt mistuite de natura Mea materială [prakriti]. La începutul unei noi Kalpa, Eu le creez din nou.

9:8. Intrând în natura Mea materială, Eu dau din nou viață tuturor ființelor; Eu le creez pe acestea — ce sunt fără de putere — prin Puterea Mea.

9:9. Aceste lucrări nu Mă leagă, [Eu ramân] imperturbabil, detașat de aceste fapte.

9:10. Lucrând sub oblăduirea Mea, prakriti dă naștere la tot ceea ce se mișcă sau nu se mișcă. Acesta este, o, Kaunteya, temeiul pentru care această manifestare cosmică este pusă în mișcare.

9:11. Cei nechibzuiți nu Mă iau în seamă atunci când Mă întâlnesc în trup omenesc, pentru că ei nu știu Esența Mea Supremă!

9:12. Credința lor deșartă este, faptele acestora

[42] Trupurile tuturor ființelor.

deșarte sunt și cunoașterea le e deșartă, ei umblă pe un drum fără ieșire, [devenind] demonici, cufundați în neadevăr!

9:13. Dar Mahatmas [cei cu conștiință înaltă], o, Partha, trecând dincolo de Divina Mea maya, Îmi slujesc cu statornicie, cunoscându-Mă ca pe Obârșia Veșnică a [tuturor] Creațiilor!

9:14. Unii dintre aceștia, slăvindu-Mă necontenit, aspirând cu ardoare la Mine, Mă slujesc cu dragoste, pur și simplu.

9:15. Alții, aducând jertfa [cultivării] cunoașterii [spirituale], Mă slujesc ca pe Cel Unic și Multiform, pretutindeni prezent.

9:16. Eu sunt strădania jertfei! Eu sunt jertfa! Tot Eu sunt untul, focul și ofranda.

9:17. Eu sunt Tatăl universului, Mama [universului], Temelia, Cunoașterea Absolută, Purificatorul, mantra AUM! Tot Eu sunt Veda Rig, Veda Sama și Veda Yajur!

9:18. Eu sunt Scopul, Cel Iubit, Stăpânitorul, Martorul, Lăcașul, Refugiul, Iubitorul, Începutul, Sfârșitul, Temelia, Comoara, Sursa Infinită!

9:19. Eu radiez căldura! Eu opresc sau trimit ploaia! Sunt Veșnicia și sunt moartea! O, Arjuna, Eu sunt ceea ce e manifestat și nemanifestat!

9:20. Cei ce cunosc Vedele [care inspiră la activități fructuoase], beau soma[43], sunt fără de păcat, Mă slujesc prin sacrificii [ritualuri], Îmi cer să le arăt calea către paradis — aceia ajung pe tărâmul "zeilor" și iau parte la "sărbătorile cerești".

9:21. După ce s-au împărtășit din bucuriile acestui vast tărâm paradisiac, ei se reîntorc pe tărâmul muritorilor, după ce meritele lor s-au epuizat. Astfel, urmând [rânduielile] celor trei Vede, supuși dorințelor

[43] Băutură folosită la ritualuri.

lumești, ei au parte de nestatornicie.

9:22. Aceia care aspiră doar la Mine, cu credință neclintită și devotament, neavând mintea la nimic altceva — acelora le ofer Protecția Mea.

9:23. Chiar și aceia care sunt devotați "zeilor" și-i slujesc cu credință deplină — ei tot pe Mine Mă slujesc, o, Kaunteya, dar în mod greșit!

9:24. Eu primesc toate jertfele, pentru că eu sunt Domnul! Dar ei nu-Mi cunosc Esența și de aceea rămân departe de adevăr.

9:25. Aceia care slujesc "zeilor", ajung la acei "zei"; aceia care slujesc străbunilor, ajung la străbuni; aceia care slujesc spiritelor din natură ajung la spiritele din natură; iar aceia care se oferă ei înșiși Mie, ajung la Mine!

9:26. Dacă cineva Îmi oferă cu dragoste chiar și o frunză, o floare, un fruct sau apă — Eu primesc acestea ca pe o ofrandă a iubirii de la acela care are inima pură!

9:27. Orice ai face, orice ai mânca, orice jertfă sau ofrandă ai aduce, orice faptă ai face — adu-le ca prinos pentru Mine, o, Kaunteya!

9:28. În acest fel vei fi liber de cătușele faptelor care dau naștere la rezultate karmice, bune sau rele! După ce te vei fi unit cu Atman, prin sannyasa și yoga, vei obține Eliberarea în Mine!

9:29. Eu sunt același față de toate ființele. Pentru Mine, nu există dușmănie sau preferință. Dar, întradevăr, cei ce se dedică Mie cu iubire — aceia sunt în Mine și Eu sunt în ei!

9:30. Chiar și cei mai "păcătoși", de Mă cinstesc din toată inima — trebuie socotiți printre cei buni, pentru că au făcut alegerea corectă.

9:31. În scurt timp ei vor deveni virtuoși și vor atinge pacea de veci. Fii încredințat, cine Mă iubește, niciodată nu va pieri!

9:32. O, Partha, toți aceia care își caută scăparea în

Mine, chiar de au fost născuți în familii famate — chiar și femei, vaishyas, shudras — ajung, cu toate acestea, pe Calea Supremă!

9:33. Cu atât mai mult aceasta se referă la brahmanii pioși și înțelepții regi, cei plini de dragoste! Tu, așadar — aflându-te pe acest trist tărâm — caută refugiul în Mine!

9:34. Îndreaptă-ți toate gândurile la Mine, iubește-Mă, fă jertfe pentru Mine, slăvește-Mă! Unindu-te cu Atman, vei ajunge la Mine în final, de Mă vei avea ca Scop al tău — Suprem!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a noua conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Cunoașterea Absolută și Taina Absolută.

Conversația 10.
Manifestarea Puterii

Lord Krishna a spus:

10:1. Ascultă mai departe, o, tu cel cu braț puternic, preaînaltele Mele Învățături, pentru binele tău, căci tu drag Îmi ești Mie!

10:2. Originea Mea nu este cunoscută nici "zeilor", nici mulțimii marilor înțelepți! Căci Eu sunt obârșia tuturor acestor "zei" și a marilor înțelepți!

10:3. Dintre muritori, acela care Mă cunoaște ca fiind — Cel Nenăscut, Cel fără de început, Domnul Suprem al universului — acela, cu adevărat, nu se înșeală și se eliberează de robia sorții.

10:4. Chibzuința în fapte, înțelepciunea, hotărârea, iertarea, onestitatea, stăpânirea de sine, seninătatea, bucuria, durerea, nașterea, moartea, frica și

neînfricarea,

10:5. compasiunea, echilibrul [sufletesc], mulțumirea, aspirația spirituală, dărnicia, faima și infamia — toate aceste felurite stări ale ființelor provin de la Mine.

10:6. Din esența Mea au luat ființă cei șapte mari înțelepți și cei dinaintea lor, cei patru Manu; ei sunt născuți din gândul Meu. Din ei au luat ființă toate neamurile.

10:7. Acela care Mi-a cunoscut Măreția și a Mea Yoga este adâncit în yoga cu adevărat; nu există nici o îndoială despre asta!

10:8. Eu sunt Originea a tot ceea ce este; din Mine a luat ființă totul. Înțeleptul care a înțeles acest lucru, Mi se închină cu mare bucurie.

10:9. Îndreptându-și gândurile la Mine, închinând viața lor Mie, luminându-se unul pe celălalt, mereu vorbind despre Mine, ei sunt fericiți și mulțumiți!

10:10. Acestora — celor plini de iubire — le dăruiesc yoga buddhi, prin care pot ajunge la Mine.

10:11. Ajutându-i în acest fel, împrăștii întunericul neștiinței din sufletul (Atman) lor, cu lumina cunoașterii.

Arjuna a spus:

10:12. Tu ești Supremul Dumnezeu, Lăcașul Suprem, Puritatea Desăvârșită, Sufletul Universal, Cel Primordial, Domnul nostru Cel Veșnic.

10:13. Toți înțelepții Te-au numit așa — divinul înțelept Narada, Asita, Devala și Vyasa! Iar acum, Tu Însuți mi-ai spus asta!

10:14. Eu cred în adevărul tuturor vorbelor rostite de Tine! O, Domnul nostru Cel Binecuvântat, nici zeii și nici demonii nu înțeleg Manifestările Tale!

10:15. Numai Tu Însuți Te cunoști ca fiind Sufletul din fiecare suflet, Sufletul Suprem, Originea tuturor ființelor, Stăpân a toate ce există, Dumnezeul zeilor, Stăpânul universului!

10:16. Spune-mi totul despre Slava Ta Divină cu care Tu pătrunzi toate lumile și locuiești în ele!

10:17. Cum pot eu să Te cunosc prin contemplare permanentă, o, Yoghinule? Care sunt întruchipările la care ar trebui să mă gândesc la Tine, o, Tu Cel Binecuvântat?

10:18. Spune-mi din nou cu de-amănuntul despre a Ta Yoga și despre a Ta Glorie! Niciodată nu mă voi sătura să ascult vorbele Tale dătătoare de viață!

Krishna, Domnul a răspuns:

10:19. Îți voi îndeplini dorința! Îți voi spune despre Gloria Mea Divină, însă numai ceea ce este cel mai important — pentru că infinite sunt Manifestările Mele.

10:20. O, cuceritor al dușmanilor, Eu sunt Sufletul [Atman] care sălășluiește în inima fiecărei ființe. Eu sunt începutul [Creatorul], mijlocul [Susținătorul] și sfârșitul [Distrugătorul] tuturor ființelor.

10:21. Între adityas, Eu sunt Vishnu. Între lumini, Eu sunt radiosul Soare iar între toate vânturile, Eu sunt Stăpânul lor. Între alte lumini [constelații], Eu sunt Luna.

10:22. Între Vede, Eu sunt Veda Sama. Între "zei" sunt Împăratul "zeilor". Între indrii, Eu sunt mintea și, în toate ființele, Eu sunt Puterea dătătoare de Viață.

10:23. Între rudrași [cele 11 forme ale lui Shiva], Eu sunt Shankara[44]. Eu sunt Stăpânitorul a ceea ce este Divin și a ceea ce este demonic. Între vasuși [cele 8 elemente constituente ale structurii universului — pământ, apă, foc, aer, spațiu, soare, lună și stele], Eu sunt focul iar între munți, sunt Meru.

10:24. O, Partha, află că Eu sunt Cel dintâi între preoți, Brihaspati, iar între comandanții de oști, Eu sunt Skanda. Între întinderile de apă, sunt oceanul.

[44] În aceste alegorii, Krishna menționează personaje din mitologia indiană. Explicația se află în ultimul vers din acest capitol.

10:25. Între marii înțelepți [rishis], Eu sunt Brigu. Între cuvinte, Eu sunt [silaba] AUM. Între ofrande, sunt cântarea mantrelor, între ce este neclintit, Eu sunt Himalaya.

10:26. Între copaci, Eu sunt ashvattha [banyan-smochinul sfânt] iar între gandarvi [muzicanți cerești], sunt Chitraratha. Între cei desăvârșiți, Eu sunt înțeleptul Kapila.

10:27. Între cai, află că Eu sunt Uchchaishrava, cel născut din ambrozie. Între elefanți, sunt Airavata iar între oameni, Eu sunt Împăratul.

10:28. Între arme, sunt trăsnetul. Între vaci, sunt kamadhuka [vaca cerească, simbolul fertilității, cea care îndeplinește orice dorință]. Eu sunt Kandarpa, cel ce motivează sămânța procreerii. Între șerpii veninoși, sunt Vasuki.

10:29. Între șerpii neveninoși, Eu sunt Ananta iar între ființele mării, sunt Varuna. Între strămoși, Eu sunt Aryama iar între judecători, sunt Yama.

10:30. Între daityas [demoni], Eu sunt Prahlada. Între cei ce țin numărătoarea, Eu sunt timpul. Între animalele sălbatice sunt leul iar între păsări sunt garuda [vulturul].

10:31. Între elementele purificatoare, sunt vântul. Între viteji, sunt Rama. Între pești, Eu sunt Makara, iar între râuri sunt Gangele.

10:32. Pentru creaturi, Eu sunt începutul, sfârșitul și mijlocul. Între toate științele, sunt știința despre Divinul Atman. Eu sunt, de asemenea, cuvântarea celor înzestrați cu elocvență.

10:33. Între litere, Eu sunt "A", dar sunt de asemenea înțelesul cuvintelor compuse. Eu sunt timpul ce e veșnic, sunt Creatorul prezent pretutindeni.

10:34. Eu sunt moartea care seceră totul și originea a tot ce va fi. Între calitățile feminine Eu sunt naturalețea, frumusețea, discursul rafinat, memoria, iscusința,

statornicia, iertarea.

10:35. Între imnuri [din Veda Sama], Eu sunt brihatsaman, iar între metri [poetici], sunt [mantra] gayatri. Între luni, Eu sunt magashirsha [a noua lună în calendarul hindus când roadele sunt gata de cules] iar între anotimpuri, sunt primăvara.

10:36. Între cei ce înșeală, Eu sunt jocul de noroc, sunt splendoarea celor mai mărețe lucruri. Eu sunt biruința și hotărârea. Eu sunt onestitatea celor cinstiți.

10:37. Între fiii lui Vrishni, Eu sunt Vasudeva iar Între Pandavi sunt Dhananjaya [Arjuna]. Între muni, Eu sunt Vyasa și între cântăreți sunt Ushana.

10:38. Eu sunt pedeapsa pentru nelegiuire și sunt conduita morală pentru cei ce caută succesul. Eu sunt tăcerea în secrete și sunt cunoașterea în cei care cunosc.

10:39. O, Arjuna, Eu sunt sămânța care este în toate ființele! Nimic din ceea ce se mișcă sau este nemișcat nu poate exista fără Mine!

10:40. O, cuceritor al dușmanilor, nu există limită a Puterii Mele Divine! Tot ceea ce ți-am spus sunt doar câteva exemple ale Gloriei Mele Divine!

10:41. Tot ceea ce este grandios, adevărat, frumos, dârz — află că toate astea sunt doar o mică parte din Măreția Mea.

10:42. Dar la ce îți folosește, o, Arjuna, să știi toate acestea în amănunt? Însuflețind întregul univers cu o fărâmă din Mine, Eu [continui să] exist!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a zecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Manifestarea Puterii.

Conversația 11.
Viziunea Formei Universale

Arjuna a spus:

11.1. Din compasiune, Tu mi-ai dezvăluit Supremul Secret al Divinului Atman și ignoranța mi s-a spulberat.

11.2. O, ochi de Lotus, Tu mi-ai descris cum toate ființele apar și dispar! De asemenea, am aflat despre Veșnica Ta Măreție.

11.3. O, Mărețe Domn, tânjesc să Te văd în Forma Ta Divină, așa cum Tu Te-ai descris, o, Spirit Suprem!

11.4. O, Doamne, dacă mă consideri vrednic să O pot vedea, atunci arată-mi Ființa Ta Eternă, o, Domn al științei Yoga.

Lord Krishna a răspuns:

11.5. O, Partha, iată Înfățișarea Mea — Cea cu sute de fețe, mii de forme, Divin, în multe feluri și culori!

11.6. Privește la [zeii cerești] adityas, vasus, rudras, asvins, maruts! Iată nenumărate minuni, o, Bharata!

11.7. Privește cum tot universul este în Ființa Mea, o, Gudakesha — tot ce se mișcă și tot ce nemișcat se află — cuprinde tot ceea ce ți-ai dorit să vezi!

11.8. Dar te înzestrez cu ochi Cerești, căci nu ai fi în stare să Mă vezi cu ochii tăi cei pământești. Privește Yoga Mea Supremă!

Sanjaya a relatat:

11.9. Spunând acestea, Mărețul Domn al științei Yoga i-a arătat lui Arjuna Chipul Său Universal,

11.10. cu nenumărați ochi și nenumărate guri, cu multe minunate apariții, cu o mulțime de podoabe, mânuind nenumărate arme cerești,

11.11. în straie minunate și [purtând] salbe sacre, uns cu divine uleiuri înmiresmate, fețele Sale fiind îndreptate în toate direcțiile, toate splendide, strălucitoare,

infinite!

11.12. Iar dacă o mie de Sori ar străluci împreună pe cer, abia de s-ar putea compara cu Slava acestui Măreț Suflet!

11.13. În El, Arjuna a văzut întregul univers, împărțit în multe lumi, dar unit într-unul singur în Trupul Divinității Supreme.

11.14. Uluit, Arjuna se aplecă în fața Domnului, își împreună palmele și vorbi.

Arjuna spuse:

11.15. O, Doamne, în Tine îi văd pe "zei", tot felul de ființe, Îl văd pe Brahman — Domnul în minunata postură a lotusului, văd toți înțelepții și minunații șerpi cerești![45]

11.16. [Doar pe Tine] Te văd pretutindeni, având nenumărate brațe, pântece, guri și ochi — nelimitate sunt formele Tale! Ochii mei nu pot vedea nici începutul, nici mijlocul și nici sfârșitul Slavei Tale, o, Domn Etern, Nețărmurit!

11.17. Îți văd Strălucirea, infinita, omniprezenta Ta Lumină cu discuri, cununi și sceptre. Ca o flacără arzând sau ca un Soare orbitor, Tu radiezi raze de lumină, la care, cu greu te poți uita!

11.18. O, Domn Etern, cu gândul eu nu Te pot cuprinde, Tu ești Țelul Suprem, Temelia universului, Veșnicul Păzitor al eternei dharma, Sufletul Primordial — așa Te înțelege mintea mea!

11.19. Ești fără de început, mijloc sau sfârșit! Puteri nemărginite ai și brațe fără de număr, iar ochii Tăi sunt ca Soarele și Luna! Când Fața Ți-o privesc, Ea strălucește ca focul jertfei și lumile le arde cu a Ta Slavă!

11.20. Raiul și Pământul sunt pline doar de Tine ca și tot spațiul invizibil dintre ele! O, Tu Cel Măreț, înaintea

[45] Aici și în continuare în text, Arjuna vede doar imaginile arătate lui de către Krishna și nu realitatea.

Ta, cele trei lumi de teamă sunt cuprinse, în fața înfricoșătorului Tău Chip!

11.21. Mulțimea "zeilor" se supun Ție, cu palmele împreunate în evlavie și Ție Ți se roagă! Iar sfinții și înțelepții Te preamăresc și-Ți cântă imnuri ce răsună în tot acest univers!

11.22. Toți rudras, adityas, vasus și sadhyas, visvas, asvins, maruts, strămoși, gandharvas, asuras, yakshas, "zei" — cu toții Te slăvesc!

11.23. Lumile tremură văzându-Ți Chipul cu guri și ochi fără de număr, cu șiraguri de dinți înspăimântători, cu piept imens, cu nenumarate mâini și picioare; și eu, de asemenea mă înfior!

11.24. Ca un curcubeu în ceruri, Tu strălucești cu o lumină orbitoare — cu guri ce larg deschise sunt și ochi imenși de flăcări! Al meu Atman este cuprins de Tine! Privindu-Te, tăria-mi piere și pacea mi se risipește...

11.25. Dinții Îți sunt ca săbiile, fulgerând strălucitor în guri deschise înspăimântător; să le privesc mă înfricoșează. Nu știu unde m-aș putea ascunde de această viziune a Ta! O, Doamne, Refugiul lumilor întregi, ai îndurare!

11.26. Fiii lui Dhritarashtra și mulți cârmuitori ai altor țări, Bhishma, Drona, Karna ca și cei de frunte din ambele oștiri –

11.27. cu toții, în grabă, se prăvălesc în ale Tale guri deshise. Ca niște pietre zdravene de moară, șiragurile sclipitoare de dinți fioroși macină toți luptătorii. Strânși între ei, ale lor trupuri cenușă ajung să fie!

11.28. Cum apa râurilor curge năvalnic spre marele ocean, tot așa tumultuos aleargă falnicii războinici, cârmuitori pe acest Pământ, în ale Tale învăpăiate guri deschise!

11.29. Așa cum molia se avântă-n zbor spre o flacără să moară-n ea, așa și ei, gonesc spre guri cumplite, dispar

și își găsesc acolo moartea!

11.30. Nenumărate sunt a Tale limbi de foc, ce prefac ființele în scrum, devorând tot ce e împrejur. În Strălucirea Ta ce umple întregul spațiu, lumea e-aprinsă de-a Tale raze atotcuprinzătoare!

11.31. Dezvăluie-mi a Ta esență! Chipul Tău mă înspăimântă peste poate! Mă plec în fața Ta, ai milă de mine, o, Mărite Domn! Aș vrea să știu cine ești Tu! Dar felul în care Te-arăți mă înfioară!

Lord Krishna a răspuns:

11:32. Eu sunt Timpul ce aduce distrugerea-n lume, ce nimicește omenirea și legea pe Pământ o manifestă. Nici un luptător aflat aici în bătălie nu va scăpa de moarte! Tu singurul vei fi ce va rămâne-n viață!

11:33. Așadar, ridică-te! Nimicește-ți vrăjmașii, fii biruitor și bucură-te de-al tău regat! Doborâți sunt ei deja de Voia Mea! Tu ești doar arma cu care ei vor fi uciși.

11.34. Lui Drona, Bhishma, Jayadratha, Karna și tuturor vitejilor adunați aici, le e menit să piară! Așadar luptă cu îndrăzneală, o, Arjuna, iar victoria, a ta va fi!

Sanjaya a povestit:

11.35. Auzind cuvintele Domnului, Arjuna, cu temere și plecăciune, mai zise către Krishna, cu voce temătoare:

11.36. O, Hrishikesha, văzându-Ți Măreția, e drept ca lumea să tresalte, când slavă Îți aduce în cântece și imnuri! Cete întregi de sfinți în fața Ta se pleacă iar demonii îngroziți se risipesc!

11.37. Și cum pot ei să nu aducă slavă Marelui Atman, Celui Ce este mai presus de Brahman! O, Nețărmurite, Domn al celor ce sunt desăvârșiți, Refugiu pentru toate lumile, Etern! Tu ești Ființa și Neființa, precum și Acela Care este dincolo de Ele!

11.38. Nici un zeu nu este mai presus de Tine, Tu ești Cel Dintâi, Supremul Refugiu al tuturor ființelor! O, de Tine tot universul este pătruns, ești Cel Ce știe și ești

Cunoașterea! Întregul univers se află în Ființa Ta!

11:39. Ești Zeul vântului, al vieții și al morții, tot Tu ești Zeul focului și al apei! Tu ești Luna, Tatăl și străbunul tuturor ființelor! Slavă Ție și nesfârșită mulțumire în vecii vecilor!

11:40. Cu toții înaintea Ta se pleacă și mărire Ți se aduce de peste tot! Nelimitată e Tăria Ta și a Ta Putere fără de seamăn este! Tu ești *Totul* și toate sunt în Tine!

11:41. Iar dacă uneori, din neștiință, Ție m-am adresat ca la un prieten: "O, Krishna, o, prietene!", am făcut asta doar din ignoranță, necunoscându-Ți Măreția!

11:42. Iar dacă am greșit și nu Te-am onorat pe când ne odihneam, glumeam, ne jucam, mâncam sau ne distram — singuri noi doi sau având tovărășie — Te rog fierbinte, păcatele să-mi ierți, o, Tu Cel Nețărmurit!

11:43. Părinte al lumilor și-al tot ce mișcă sau e neclintit, preacinstite și slăvite Guru, asemenea cu Tine nimic nu e! Cine ar putea, în aceste lumi, să întreacă a Ta Slavă?

11:44. Mă plec cu pioșenie înaintea Ta și mă rog Ție să ai milă de mine! Fii al meu tată, fii al meu prieten! Fii îngăduitor cu mine ca și iubitul cu cea ce dragă îi este!

11:45. Eu am văzut a Ta Slavă, ce niciodată nu a fost văzută! Sunt totodată înfricoșat dar și plin de bucurie. Mă rog Ție — revino la chipul Tău de dinainte! Ai milă de mine, Domn al zeilor, Refugiul lumilor!

11:46. Tânjesc să Te văd iar cum erai înainte, purtând pe cap coroana sclipitoare și buzduganul împărătesc în mână. Arată-mi chipul Tău pe care Îl știu și drag îmi este! Ascunde această apariție a Ta cu multe brațe, ce muritorii nu o pot îndura!

Lord Krishna a răspuns:

11:47. Arjuna, prin a Mea grație tu ai ajuns să știi Suprema și Eterna Mea Formă, ce e dezvăluită doar în Yoga, în unire cu Atman. Dintre toți cei de aici, doar tu ai

văzut asta.

11:48. Nici meritele sau cunoașterea Vedelor, nici jerfele sau asceza, nici profunzimea în cunoaștere — nimic din toate acestea nu poate dezvălui Chipul Meu de taină, pe care tu L-ai cunoscut.

11.49. Alungă uluirea și tulburarea și nu te teme a vedea Chipul Meu Cel de temut! Scapă de frică și înveselește-te, căci Mă înfățișez acum în Forma Ce tu bine o știi!

Sanjaya a continuat:

11:50. Spunând acestea, Krishna și-a luat înfățișarea cunoscută și l-a împăcat pe Arjuna, care era înfricoșat. Mărețul Domn Și-a arătat din nou chipul cel grațios.

Arjuna a spus:

11:51. Văzându-Ți iar fermecătorul chip omenesc, mă liniștesc și îmi revin la starea mea firească.

Lord Krishna a răspuns:

11:52. Acea Formă a Mea pe Care ai văzut-O, cu greu se poate vedea. Chiar "zeii" înșiși și-ar dori s-O vadă!

11:53. Nu prin știința Vedelor, sau prin asceză sau prin jertfe aduse Mă poate cineva vedea, așa cum tu M-ai văzut.

11:54. O, Arjuna, doar prin iubire Eu pot să fiu văzut! Numai dragostea Mă poate contempla în Chintesența Mea și se poate uni cu Mine!

11:55. O, Pandava, cel ce face totul (doar) pentru Mine, cel pentru care sunt Supremul Țel, acela care Mă iubește și este detașat, lipsit de dușmănie — acela ajunge la Mine.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a unsprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Viziunea Formei Universale.

Conversația 12.
Yoga Bhakti

Arjuna a întrebat:

12.1. Care sunt cei ce reușesc mai repede în yoga: cei plini de dragoste pentru Tine sau cei ce se închină la Cel Fără de Formă, Cel Ce e Necunoscut?

Lord Krishna a răspuns:

12.2. Cei ce gândurile și le adâncesc în Mine și de dorul Meu tânjesc neîncetat — aceia izbândesc mai repede în yoga.

12:3. Cei ce slujesc pe Cel Ce e Nepieritor, Unic, fără de Formă, Omniprezent, Necunoscut, Neschimbător, Statornic, Veșnic,

12:4. cei ce-și stăpânesc indriile, privesc cu calmitate totul și se bucură de fericirea altora — aceștia, de asemenea, ajung la Mine.

12:5. Dar mult mai greu e pentru cei ce gândurile au către Cel fără de Formă, căci ei cu greu evoluează.

12:6. Aceia care, de dragul Meu, au renunțat la maya și se adâncesc în Mine, practicând yoga, o, Partha,

12:7. numaidecât Eu îi izbăvesc din oceanul nașterilor și al morților, căci sufletele lor se află-n Mine!

12:8. Așadar, ațintește-ți gândurile la Mine, cufundă-ți conștiința-n Mine — și, cu adevărat, tu vei sălășlui în Mine.

12:9. Dacă nu vei putea să ții la Mine gândurile într-una, încearcă să ajungi la Mine prin yoga [abhysaya — constantă reamintire a lui Dumnezeu], o, Dhananjaya!

12:10. Dar dacă nu poți să practici constant yoga [abhysaya], atunci dedică-te în a Mă sluji pe Mine, lucrând doar pentru Mine — și vei ajunge la Desăvârșire!

12:11. Dacă nici asta nu poți face, atunci caută să te unești cu Mine prin renunțare la răsplata faptelor;

stăpânește-te în acest fel!

12:12. Cunoașterea e mai presus decât înfăptuirea iar meditația e mai presus decât cunoașterea. Dar renunțarea la răsplata faptelor e mai presus ca meditația, căci, în urma renunțării, pacea tu vei găsi.

12:13. Cine nu e potrivnic nici unei ființe, e prietenos și milos, dezbărat de atașamente și egoism, neschimbat în fața fericirii și a tristeții, iertător a toate,

12:14. mereu mulțumit, căutând unirea cu Mine, fiind pe deplin conștient de Atman, dedicându-Mi ale sale gânduri și a sa conștiință — acel discipol iubitor, este drag Mie!

12:15. Cel ce nu rănește pe alții și nu poate fi rănit de nimeni, cel ce nu e afectat de îngrijorare, mândrie, furie și frică — acela drag Îmi este Mie!

12:16. Acela care nu cere nimic de la nimeni, care e neprihănit, înțelept, imperturbabil, fără interese, lăsând nădejdile deoparte[46] — acel discipol iubitor, Mie Îmi este drag!

12:17. Cel ce nici nu se îndrăgostește și nici nu urăște, ce nu se întristează și nu urmărește vreun interes al său, fiind indiferent la bine sau la rău și plin de iubire este — acela Îmi este drag!

12:18. Acela care se poartă deopotrivă cu un prieten ca și cu un vrăjmaș, îi e totuna de este respectat sau ocărât, căldura, frigul, bucuria ori tristețea îi sunt deopotrivă, cel ce e neatașat de ce este lumesc,

12:19. și e indiferent la laudă ori critică, este laconic, mulțumit cu tot ce se petrece, neatașat de sălașul în care șade, ferm în decizii, plin de dragoste — acela Îmi este drag!

12:20. Cu adevărat, toți aceia care împărtășesc

[46] Speranțe în realizări ne-spirituale; de asemenea, aspirații "personale".

această înțelepciune ce viață dă, care sunt plini de credință și Mă au pe Mine ca Țelul lor Suprem — acești oameni iubitori sunt dragi Mie, mai presus de toți!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a douăsprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Yoga Bhakti.

Conversația 13.
"Câmpul" și "Cunoscătorul Câmpului"

Arjuna a spus:

13:1. O, Keshava, mi-aș dori să îmi spui despre prakriti și purusha, despre "câmp" și "cunoscătorul câmpului", precum și despre înțelepciune și despre tot ceea ce e nevoie să știu de la Tine!

Lord Krishna a răspuns:

13:2. O, Kaunteya, acest corp este denumit "câmp". Acela care îl cunoaște este "Cunoscătorul câmpului", așa îi spun înțelepții.

13:3. Află că Eu sunt "Cunoscătorul câmpului" pentru toate "câmpurile". Adevărata înțelegere a "câmpului" și a "Cunoscătorului câmpului" este ceea ce Eu denumesc înțelepciune, o, Bharata!

13:4. Îți voi spune pe scurt ce este acest "câmp" și care sunt însușirile lui, cum se schimbă și de unde provine, precum și cine este El [Cunoscătorul câmpului] și care e Puterea Lui.

13:5. Toate acestea au fost cântate de înțelepți în diferite imnuri și au fost limpede dezvăluite în Brahmasutra.

13:6. Cunoscând elementele importante[47], ego-ul individual, mintea, Nemanifestatul, cele unsprezece indrii și cele cinci "obiecte" ale indriilor;

13:7. modestia, sinceritatea, bunăvoința, iertarea, simplitatea, respectul față de învățător, puritatea, statornicia, stăpânirea de sine,

13:8. renunțarea la obiectele lumești, absența egoismului, înțelegerea esenței suferinței și a răului noilor nașteri, ale bătrâneții și a bolii,

13:9. absența atașărilor de ce e lumesc, și eliberarea de robia copiilor, soției și gospodăriei, păstrarea permanentă a calmului în împrejurări fericite sau nefericite,

13:10. dragostea curată și statornică pentru Mine, intenția fermă de a renunța la relațiile zadarnice cu oamenii, nedepinzând de nimeni[48],

13:11. stăruința în căutările spirituale, strădania de a dobândi adevărata înțelepciune — toate acestea sunt recunoscute ca fiind adevărata cunoaștere; orice altceva este ignoranță!

13:12. Îți voi dezvălui ceea ce trebuie să fie cunoscut și, prin a cărui cunoaștere, Nemurirea este dobândită: acesta este Supremul Brahman, Care nu are origine și este dincolo de limitele existenței și ale neexistenței (ființelor).

13:13. Ale Sale mâini, picioare, ochi, capete, guri, sunt pretutindeni; fiind omniscient, El sălășluiește pretutindeni în lume, cuprinzând totul.

13:14. El percepe totul, deși nu are organe de simț; El nu este atașat de nimic și totuși este suportul tuturor ființelor, este mai presus de cele trei gune dar se folosește de ele.

---

[47] Pământ, Apă, Foc, Aer, Akasha [Eter].

[48] În relațiile cu alți oameni.

13:15. El se află înlăuntrul și în afara tuturor ființelor, în liniște deplină și totuși activ, evaziv în subtilitatea Lui, fiind mereu aproape și totuși la o distanță nemăsurată — astfel este El, Cel Nepieritor!

13:16. El nu este împărțit în ființe și totuși, separat, există în fiecare, fiind cunoscut ca și Susținătorul tuturor. El cuprinde toate ființele în El Însuși și le îndrumă în evoluția lor.

13:17. Despre El, Lumina luminilor, se spune că se află dincolo de întuneric [ignoranță]. El este Înțelepciunea, Scopul oricărei înțelepciuni, recunoscut prin înțelepciune, sălășluind în inimile tuturor.

13:18. Pe scurt, acestea sunt "câmpul", înțelepciunea și obiectul înțelepciunii. Cunoscându-le, discipolul Meu devotat înțelege a Mea Esență.

13:19. Află că purusha și prakriti nu au origine iar schimbările în gune sunt produse datorită faptului că ființa există în prakriti.

13:20. Prakriti este considerată sursa care dă viață cauzelor și efectelor, pe când purusha este cauza stărilor de plăcere și neplăcere.

13:21. Purusha, fiind încarnat în prakriti, se unește în mod inevitabil cu gunele care își au originea în prakriti. Orice atașament al sufletului pentru o anumită gună determină încarnarea lui în condiții bune sau rele.

13:22. Observator, Susținător, Permițător [fără a Lui permisiune nu se poate face nimic], Stăpân Suprem, ca și Divin Atman — acestea sunt numele ce se dau Spiritului Suprem [care există] în acest trup.

13:23. Aceia care au înțeles [ce este] purusha, prakriti și cele trei gune — condițiile în care își duc traiul fiind neimportante — nu se mai renasc!

13:24. Unii, meditând la Atman, Îl cunosc pe Atman lăuntric, alții Îl cunosc cultivând yoga sankhya, pe când alții (ajung la El) prin yoga faptei [yoga karma].

13:25. Iar aceia care nu au cunoștință despre asta, dar au auzit de la alții și Îl venerează cu credință [pe Domnul Suprem] — și aceștia se izbăvesc de moarte dacă își însușesc ceea ce au auzit!

13:26. O, tu cel mai bun dintre bharați! Află că tot ce există — în mișcare sau nemișcat — se naște prin unirea "câmpului" cu "Cunoscătorul câmpului"!

13:27. Acela care Îl vede pe Domnul Suprem nepieritor în ceea ce e pieritor și prezent în egală măsură în toate ființele, acela vede adevărul!

13:28. Acela care Îl vede pe Ishvara prezent în aceeași măsură peste tot, acela nu se poate îndepărta de la Calea cea adevărată!

13:29. Acela care vede că toate acțiunile se întâmplă numai în prakriti iar Atman rămâne imperturbabil, acela vede adevărul!

13:30. Înțelegând că diversitatea ființelor care există în felurite forme își are rădăcinile în Unicul și obârșia tot în El, așa se poate realiza Brahman.

13:31. Deși sălășluind în trupuri, Divinul Atman, Cel Veșnic și neînrobit de prakriti, nu se manifestă și nu poate fi influențat, o, Kaunteya!

13:32. Așa cum eterul [akasha], prezent pretutindeni, nu se combină cu nimic, fiind în stare de subtilitate, așa nici Atman, ce sălășluiește în trupuri, nu se amestecă cu nimic.

13:33. O, bharata, așa cum Soarele iluminează Pământul, tot așa Stăpânul "câmpului" iluminează întregul "câmp"!

13:34. Cine vede cu ochiul înțelepciunii această diferență dintre "câmp" și "Cunoscătorul câmpului" și cunoaște procesul desprinderii indriilor din prakriti, acela atinge Scopul Suprem!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita —

Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a treisprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

"Câmpul" și "Cunoscătorul Câmpului".

Conversația 14.
Eliberarea de cele trei gune

Krishna, Domnul, a spus:

14:1. Îți voi împărtăși acum cea mai avansată cunoaștere, cu ajutorul căreia, odată ce și-au însușit-o, toții înțelepții au ajuns la Suprema Desăvârșire.

14:2. Acela care își găsește refugiul în această înțelepciune și este contopit cu Ființa Mea, nu se mai naște din nou într-un alt ciclu al dezvoltării universului și nu piere la sfârșitul ciclului actual.

14:3. O, bharata, pentru Mine, pântecele [zămislitor] este Mărețul Brahman. În El Îmi pun sămânța și, așa, toate ființele se nasc.

14:4. O, Kaunteya, în oricare pântece muritorii ar fi născuți, Brahman este Pântecele lor Suprem iar Eu sunt Tatăl Care îi zămislește.

14:5. O, tu, cel cu braț puternic, sattva, rajas și tamas sunt gunele care se nasc datorită interacțiunii cu prakriti; ele leagă ferm sufletul nemuritor de trup.

14:6. Dintre aceste gune, datorită purității nepătate, sattva este luminoasă și înfloritoare. Ea leagă [sufletul] prin crearea atașamentului de fericire și prin atașamentul față de relații (cu oameni asemănători), ca și prin înclinarea către cunoaștere (a lucrurilor neimportante în viață).

14:7. Află că rajas — domeniul pasiunilor— este sursa atașamentului de viața lumească și setea pentru ea. O,

Kaunteya, aceasta gună leagă sufletul prin atașamentul pentru activitate!

14:8. O, tu, cel fără de păcat, [află că] tamas, născută din ignoranță, crează o amăgire pentru suflet, încătușându-l prin neglijență, nepricepere și lene.

14:9. Sattva duce la atașamentul pentru fericire; rajas duce la atașamentul pentru acțiune; tamas, cu adevărat, distruge înțelepciunea și leagă [sufletul] de neglijență.

14:10. Uneori guna sattva depășește gunele rajas și tamas; când rajas predomină, atunci sattva și tamas sunt învinse; alteori tamas pune stăpânire, înăbușind rajas și sattva.

14:11. Când lumina înțelepciunii strălucește prin fiecare por al trupului, află că în acea persoană sattva stăpânește.

14:12. Lăcomia, temerea, neastâmpărul, agitația, pasiunile lumești — toate aceste calități apar atunci când rajas stăpânește.

14:13. Lâncezeala, trândăvia, nepăsarea și amăgirea — toate acestea se manifestă când tamas domnește.

14:14. Acela, la care sattva predomină în ceasul morții, va intra în lumea neprihănită a celor înțelepți.

14:15. Când moare cineva la care rajas a predominat, el se va naște printre cei ce-s atașați de acțiune (în lumea materială), iar acela care moare în stare de tamas va fi din nou născut printre ignoranți.

14:16. Rodul unei fapte bune este armonios și pur. Fructul pasiunii este întradevăr suferința. Fructul ignoranței este rătăcirea în întuneric.

14:17. Sattva dă naștere la înțelepciune iar rajas dezvoltă lăcomia. Nepăsarea și nebunia provin din tamas.

14:18. Aceia care trăiesc în sattva evoluează spiritual, cei în rajas rămân la nivelul de mijloc, pe când cei în tamas, având cele mai rele apucături, merg în jos.

14:19. Cine cunoaște că cele trei gune sunt singurul

motiv al faptelor [activităților] și înțelege transcendența gunelor — acela se contopește cu Esența Mea.

14:20. Când sufletul întrupat se eliberează de cele trei gune, care aparțin lumii materiale, atunci omul scapă de naștere, moarte, bătrânețe, suferință și atinge Nemurirea!

Arjuna a întrebat:

14:21. Cum pot fi recunoscuți aceia care s-au eliberat de gune, o, Doamne? Cum se poartă ei și cum se eliberează de cele trei gune?

Krishna, Domnul, a răspuns:

14:22. O, Pandava, acela care nu se teme de bucurie, înfăptuire și greșeală și totuși nu tânjește după ele atunci când ele trec,

14:23. acela care nu e tulburat de manifestările gunelor și-și zice: "gunele sunt cele ce făptuiesc...", rămânând deoparte, neimplicat,

14:24. calm în situații de fericire ca și în cele de mâhnire, încrezător, acela căruia îi sunt deopotrivă un bulgăre de pământ, o piatră sau o bucată de aur, neclintit la plăceri sau neplăceri, nemișcat la laudă sau la ocară,

14:25. același când e onorat sau dezonorat, [care se poartă] la fel cu un prieten sau cu un dușman, care nu năzuiește la bogăție în lumea materială — acela este liber de cele trei gune.

14:26. Acela care Mă cinstește cu dragoste statornică — eliberat fiind de cele trei gune — acela este vrednic de a deveni Brahman.

14:27. Eu sunt Temelia Aceluia Care este nepieritor și nemuritor, Brahman! Eu sunt Temelia eternei dharma și Lăcașul fericirii supreme!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a paisprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna,

intitulată:

Eliberarea de cele trei gune.

Conversația 15.
Cunoașterea Spiritului Suprem

Krishna, Domnul, a spus:

15:1. Se spune că există un copac nemuritor, smochinul sfânt [ashvattha], care are rădăcinile deasupra iar coroana îi este dedesubt[49]. Frunzele sale sunt cuvintele de mulțumire și iubire. Cine știe despre asta, este cunoscător al Vedelor.

15:2. Ramurile sale se întind în sus și în jos; ele sunt hrănite de cele trei gune. Ele au la capătul lor obiectele indriilor. Rădăcinile lui sunt lanțurile prin care karma ține oamenii în lumea materială.

15:3. Privind dinăuntrul lumii materiale, nu se înțelege nici forma lui, nici originea sau rolul, nici măcar baza lui. Numai când acest copac adânc înrădăcinat este tăiat prin sabia puternică a eliberării de atașamente,

15:4. atunci o cale fără de întoarcere se deschide. Acolo are loc contopirea cu Spiritul Primordial, Care a dat viață la tot.

15:5. Cine nu e înrobit de mândrie și de înșelăciune, cine a învins răul, înțelegând natura Veșniciei, stăpânind pasiunile senzuale, fiind mai presus de cele două emoții contrare care sunt plăcerea și suferința — acesta parcurge încrezător Calea cea dreaptă.

15:6. Acolo nu luminează nici Soarele, nici Luna și nici

[49] Această imagine arată una din principalele meditații din yoga buddhi. În această imagine se află de asemenea un indiciu în cunoașterea lui Brahman și a lui Ishvara.

focul. Ajuns în acest loc, nimeni nu se mai întoarce. Acesta este Sălașul Meu Suprem!

15:7. O parte din Mine devine suflet în lumea celor întrupați și își extinde în natura materială indriile, printre care a șasea este indria minții.

15:8. Sufletul primește un trup. Atunci când el părăsește trupul, Ishvara îl ia și îl duce, așa cum vântul duce parfumul florilor.

15:9. Sufletul, dinăuntrul trupului, percepe obiectele simțurilor prin auz, văz, atingere, gust, miros, ca și cu ajutorul minții.

15:10. Fiind captivat de gune, cel neștiutor nu percepe când sufletul vine, pleacă, sau se află în corp, bucurându-se. Dar aceia care posedă ochiul înțelepciunii văd asta!

15:11. Yoghinii care aspiră la înțelepciune văd în ei înșiși nu numai sufletul dar și pe Atman, dar cei ignoranți nu-L pot găsi pe Atman.

15:12. Află că splendoarea Soarelui care iluminează tot spațiul, strălucirea Lunii și a focului, toate astea de la Mine vin.

15:13. Penetrând pământul, Eu susțin toate ființele în el, prin Puterea Mea dătătoare de Viață. Cu trupul Meu ceresc Eu hrănesc toate plantele.

15:14. Fiind Focul Vieții, Eu sălășluiesc în trupurile animalelor. Îmbinând energiile care intră și ies, Eu transform în trupurile lor cele patru feluri de hrană.

15:15. Sălașul Meu este în inimile tuturor! Din Mine își au originea cunoașterea, memoria și uitarea! Eu sunt ceea ce trebuie cunoscut în Vede. Cu adevărat, Eu sunt Posesorul întregii cunoașteri și Autorul Vedantei.

15:16. În lume există două tipuri de purusha [spirite]: impecabile [nepieritoare] și supuse greșelilor [trecătoare]. Toate creaturile sunt supuse greșelilor, dar Cel mai Înalt Purusha este impecabil.

15:17. Mai presus de acestea două se află Supremul Purusha, numit Divinul Atman[50]. El este Mărețul Ishvara, ce pătrunde totul cu El Însuși și susține cele trei lumi!

15:18. Este așa pentru că Eu sunt mai presus de ce e trecător și chiar de ceea ce e nepieritor! Eu sunt recunoscut de lume, ca și de Vede, ca Spiritul Suprem!

15:19. Acela care, fără să aibă îndoieli, Mă știe ca fiind Spiritul Suprem, acela are cunoașterea întreagă și Mă cinstește cu toată ființa!

15:20. Astfel, ți-am dezvăluit cea mai tainică Învățătură, ție, celui fără de păcat! O, bharata, strădania acelora care cunosc această Învățătură și au conștiința dezvoltată îi va duce la succes!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a cinsprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Cunoașterea Spiritului Suprem.

Conversația 16.
Deosebirea dintre Divin și demonic

16:1. Neînfricarea, curățenia inimii, stăruința în yoga înțelepciunii, generozitatea, controlul simțurilor, actele de sacrificiu, studierea Sfintelor Scripturi, eforturile spirituale, simplitatea,

16:2. nonviolența, onestitatea, absența mâniei, detașarea, liniștea sufletească, ingenuitatea, compasiunea pentru ființe, absența lăcomiei, blândețea, modestia, consecvența,

[50] Paramatman.

16:3. curajul, iertarea deplină, tăria, sinceritatea, absența invidiei și a mândriei — cel înzestrat cu o natură Divină are aceste calități.

16:4. Fățărnicia, îngâmfarea, mândria, furia, de asemenea asprimea și ignoranța sunt caracteristicile celui cu însușiri demonice.

16:5. Virtuțile Divine duc la Salvare, pe când cele demonice duc la robie. O, Pandava, nu te întrista, căci tu ai fost născut pentru o viață Divină.

16:6. În această lume, ființele sunt de două feluri: Divine și demonice. Ți-am spus deja despre ce este Divin. O, Partha, ascultă acum la ceea ce am să-ți spun despre manifestările demonice!

16:7. Oamenii demonici nu știu nici adevărata putere, nici înfrânarea [poftelor], nici puritatea, nici chiar corectitudinea. Nu găsești în ei adevărul.

16:8. Ei spun, "Nu există nici adevăr în lume, nici vreun scop, nu există Ishvara! Totul s-a întâmplat ca rezultat al pasiunii senzuale, nu există un Scop Grandios!"

16:9. Oamenii cu astfel de vederi, renegându-L pe Atman, având o conștiință nedezvoltată, devin răufăcători și distrugători ai lumii muritorilor.

16:10. Dând curs la nemăsurate dorințe materiale ce duc la pieire, disprețuitori și aroganți, atașați de ce este trecător, având convingerea că nu există nimic mai mult decât [lumea] asta,

16:11. înveninându-se cu nesfârșite gânduri dăunătoare, tânjind numai la împlinirea dorințelor lor, ei gândesc că: "[Lumea] asta [materială] este totul!"

16:12. Subjugați de sutele de speranțe ce îi înlănțuie, înrobiți de plăceri și de mânie, ei strâng averi pe căi greșite, de dragul plăcerilor senzuale.

16:13. [Ei își spun] "Astăzi am realizat această năzuință iar mâine voi dobândi alta! Această avere este a mea iar în viitor voi avea chiar mai mult!

16:14. “Am înfrânt acest dușman și voi înfrânge și pe alții! Eu sunt stăpânul, sunt bucuros, perfect, puternic și fericit!

16:15. “Sunt bogat, nobil; cine mai este ca mine? Voi aduce jertfe, voi fi darnic, mă voi veseli!” În felul acesta, cel ignorant se amăgește.

16:16. Rătăcit în multe năzuințe, încurcat în țele vieții, dând curs satisfacerii pasiunilor lumești, ei se îndreaptă către iadul celor nelegiuți.

16:17. Plini de sine, încăpățânați, îngâmfați și plini de averi, ei aduc jertfe fățarnice, nesocotind rânduiala Scripturilor.

16:18. Complăcându-se în egoism, violență, aroganță, pofte și mânie, ei Mă disprețuiesc pe Mine[51] [Care sălășluiesc] în trupurile celorlalți.

16:19. Pe acești oameni detestabili, plini de răutate și cruzime îi arunc în viitoarele nașteri în condiții nefavorabile, demonice.

16:20. Găsindu-se în aceste condiții demonice, învăluiți de ignoranță, viață după viață, neaspirând la Mine, ei se duc la cel mai de jos nivel al iadului.

16:21. Întreită este poarta iadului, care duce omul la pieire: pofta, mânia și lăcomia. De aceea, aceste trei [vicii] trebuie să fie eliminate!

16:22. O, Kaunteya, cel ce s-a eliberat de aceste trei porți ale întunericului, lucrează pentru binele său și ajunge la Țelul Suprem!

16:23. Însă aceia care neagă Sfintele Scripturi și dau curs plăcerilor, nu ating nici Desăvârșirea, nici fericirea și nici Scopul Suprem!

16:24. Așadar, fie ca Sfintele Scripturi să fie pentru tine povățuitoarele în ceea ce trebuie să faci și în ceea ce nu trebuie să faci! Cunoscând învățăturile Sfintelor

[51] Atman.

Scripturi, fie ca faptele tale să fie în armonie cu ele!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a șaisprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Deosebirea între Divin și demonic.

Conversația 17.
Cele trei tipuri de credință

Arjuna a întrebat:

17:1. Ce se poate spune despre aceia care sunt înzestrați cu credință dar nesocotesc preceptele Sfintelor Scripturi? Sunt ei în stare de sattva, rajas sau tamas?

Krishna, Domnul, a răspuns:

17:2. Credința celor întrupați este de trei feluri: sattvică, rajasică și tamasică. Ia aminte la ce îți spun despre acestea trei!

17:3. Credința unei persoane este în acord cu esența persoanei. Persoana se potrivește cu credința ei: ce credință ai, aia ești tu.

17:4. Oamenii cu însușiri sattvice slujesc Divinității[52]; cei de natură rajasică se închină la ființe de natură demonică[53]; cei de natură tamasică slujesc spiritelor joase și pe cele ale morților.

17:5. Află că aceia care practică un ascetism sever care nu e conform cu Sfânta Scriptură, o fac de dragul iubirii de sine și din mândrie. Ei sunt încă sub influența

[52] Yakshas — zei cerești.

[53] Rakshasas — ființe puternice care întrupează atracțiile senzuale, răzbunarea și mânia.

pasiunilor sexuale, atașamentelor și violenței,

17:6. sunt nechibzuiți, chinuind elementele ce compun trupul lor, ca și pe Mine, Care sălășluiesc în trupurile lor. Află că deciziile lor sunt demonice!

17:7. Așa cum hrana, care place tuturor, poate fi de trei feluri, la fel și sacrificiul, ascetismul și milostenia. Află de la Mine despre diferența dintre ele!

17:8. Hrana care duce la longevitate, putere, sănătate, fericire și stare de bine, este zemoasă, uleioasă, consistentă și gustoasă — aceasta este pe plac celor cu însușiri sattvice.

17:9. Celor pasionali le plac alimentele amare, acre, sărate, foarte condimentate, uscate și iuți, adică hrana care cauzează nefericire, suferință, boală.

17:10. Alimentele vechi, fără gust, cu miros greu, putrede, gătite din produse alterate, nespălate, sunt cele folosite de cei cu însușiri tamasice.

17:11. Sacrificiul adus fără gând de recompensă, în acord cu Sfintele Scripturi, cu încrederea fermă că aceasta e o datorie — astfel de sacrificiu este sattvic.

17:12. Sacrificiul adus cu speranța de răsplată și de dragul plăcerilor personale — să știi că acest sacrificiu provine din rajas!

17:13. Sacrificiul care contravine preceptelor religioase, făcut fără a sătura pe cei înfometați, fără rostirea cuvintelor sacre, fără milostenie ori credință — acest sacrificiu este tamasic.

17:14. Omagiul adus Divinității, brahmanilor, învățătorilor, înțelepților, [împreună cu] puritatea, simplicitatea, castitatea, lipsa de violență (asupra corpului) — acestea reprezintă ascetismul trupului.

17:15. Folosind cuvinte care nu supără, care sunt adevărate, plăcute și folositoare, ca și recitarea textelor sfinte — acesta este ascetismul cuvântării.

17:16. Curățenia gândurilor, umilința minții, controlul

asupra gândurilor, atitudinea prietenoasă față de toată lumea, simplitatea vieții — acestea reprezintă ascetismul minții.

17:17. Aceste trei tipuri de ascetism sunt considerate sattvice dacă sunt practicate cu adâncă credință și fără așteptarea vreunei recompense.

17:18. Ascetismul care este practicat urmărind lauda, cinstea și mărirea, ca și ascetismul îndeplinit cu fală este de natură rajasică, este nestatornic, nu este ferm.

17:19. Ascetismul practicat sub confuzia minții, chinuind propria persoană sau având ca scop distrugerea cuiva este de natură tamasică.

17:20. Darul care este oferit fără a aștepta nimic în schimb, având convingerea că reprezintă o datorie către o persoană potrivită, la timpul și locul potrivit, este considerat sattvic.

17:21. Ceea ce este dat cu gândul la răsplată sau câștig, sau este dat cu strângere de mână, acest dar este rajasic.

17:22. Un dar oferit la locul și timpul nepotrivit, unor oameni nepotriviți, cu dispreț sau fără respect, acest dar este tamasic.

17:23. "AUM-TAT-SAT" sunt cele trei sunete care Îl reprezintă pe Brahman, așa cum declară Vedele. În timpurile străvechi, au fost folosite în practicarea sacrificiilor.

17:24. Așadar, cei ce Îl cunosc pe Brahman, își încep jertfele și faptele de ispășire rostind silaba AUM, așa cum se spune în Sfintele Scripturi.

17:25. Silaba TAT este rostită de cei ce caută Mântuirea și fac diferite sacrificii și acte purificatoare de ispășire, sau oferă daruri sattvice.

17:26. Silaba SAT este folosită pentru a descrie adevărata realitate și bunătate, ca și pentru a evoca faptele desăvârșite, o, Partha.

17:27. Silaba SAT, de asemenea, este rostită atunci când sunt înfăptuite sacrificii, ispășiri și milostenii. Orice acțiune făcută în vederea îndeplinirii acestor scopuri [sacrificiu, ispășire, milostenie], este, de asemenea, considerată SAT.

17:28. Ceea ce este făcut fără credință — fie sacrificiu, ispășire sau milostenie — este ASAT, care reprezintă NIMIC, atât în viața asta cât și după moarte!

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a șaptesprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Cele trei tipuri de credință.

Conversația 18.
Eliberarea prin renunțare

Arjuna a spus:

18:1. O, Stăpâne, aș vrea să știu despre natura vieții în renunțare și despre renunțare.

Krishna, Domnul, a răspuns:

18:2. Prin viața în renunțare[54] înțelepții înțeleg abandonarea faptelor care își au rădăcinile în dorințe personale. Renunțarea înseamnă abandonarea faptelor făcute doar cu scopul unui câștig personal.

18:3. "Faptele trebuie să fie abandonate, sunt păcate!", spun unii gânditori credincioși. Alții spun: "Faptele de sacrificiu, milostenia și ispășirea nu trebuie să fie abandonate!"

18:4. Află acum părerea Mea despre renunțare, o,

[54] Sannyasa.

bharata! Renunțarea, o, tigru între oameni, este de trei feluri!

18:5. Faptele de sacrificiu, milostenia și ispășirea nu trebuie abandonate, ele trebuie să fie săvârșite. Ele purifică pe cei drepți.

18:6. Totuși, aceste lucrări trebuie să fie făcute fără nici un atașament pentru fapta în sine, fără nici un gând de răsplată, o, Partha!

18:7. Într-adevăr, la datoria ce-i predestinată, nu trebuie să se renunțe! O astfel de renunțare provine din amăgire și este considerată tamasică!

18:8. Acela care se ferește de lucru de teama suferinței fizice, zicând că "e dureros!", săvârșește renunțarea de tip rajasic și nu va ajunge să aibă parte de răsplata renunțării.

18:9. Acela care săvârșește o faptă cu convingerea că "ea trebuie făcută", renunțând în același timp la atașamentul de fapta [în sine] sau la vreun profit personal, o, Arjuna, acela practică renunțarea de natură sattvică.

18:10. Acela care este detașat, fiind în armonie și în puritate, integru, fără îndoieli, nu are aversiune pentru o ocupație neplăcută și nu este atașat de faptele ce produc plăcere.

18:11. Nici un om întrupat nu poate renunța cu totul la fapte, fără îndoială. Numai acela care renunță la răsplata faptelor sale, renunță cu adevărat.

18:12. Fructul faptelor celui ce nu s-a detașat poate fi bun, rău sau [undeva] între bine și rău. Însă pentru un sannyasi nu există fructe!

18:13. O, tu, cel cu braț puternic, află de la Mine cele cinci cauze care contribuie la săvârșirea oricărei fapte, așa cum e descris în sankhya:

18:14. circumstanțele, persoana însăși, alte ființe, diferite câmpuri de energie și Voia Divină — cinci în total.

18:15. Acestea cinci sunt cauzele oricărei fapte pe care o săvârșește omul, fie cu trupul, cu vorba sau cu gândul, fie că fapta e bună ori rea.

18:16. În consecință, nătărăul care se vede ca fiind singura cauză în săvârșirea unei fapte, se înșeală.

18:17. Dar cine a abandonat acest egotism, cine este liber ca și conștiință, chiar și atunci când luptă în această lume, — el nu ucide și nu este legat [de rezultatele faptelor]!

18:18. Procesul cunoașterii, obiectul cunoașterii și cunoscătorul — acestea sunt cele trei cauze care dau imboldul pentru săvârșirea faptei. Imboldul, strădania și săvârșitorul sunt cele trei elemente ale faptei.

18:19. Cunoașterea, fapta și săvârșitorul, sunt, de asemenea, de trei feluri, corespunzător cu cele trei gune. Ascultă ce Eu îți spun despre acestea!

18:20. Cunoașterea faptului că există O Ființă Veșnică în toate ființele, neîmpărțită în ceea ce este împărțit, este de natură sattvică.

18:21. Cunoașterea care consideră că nenumăratele felurite ființe sunt separate, își are originea în rajas.

18:22. Cunoașterea care se bazează pe tendința de "agățare" de un concept fragmentat ca și cum ar fi adevărul complet, cunoașterea nechibzuită, mărginită, fără a sesiza complexitatea realității — această cunoaștere este tamasică!

18:23. Fapta care este săvârșită cu calmitate, fără dorința de recompensă și fără nici un atașament pentru aceasta, este sattvică.

18:24. Fapta făcută sub patima dorinței de îndeplinire, cu admirație de sine, sau cu mare efort, este rajasică.

18:25. O faptă săvârșită orbește, fără a lua în considerare posibilele consecințe negative, făcută de dragul distrugerii, vătămării sau brutalizării, este

considerată tamasică.

18:26. Făptuitorul care nu este atașat de fapta săvârșită, având încredere și determinare, fiind neclintit atât în izbândă cât și în eșec, este denumit sattvic.

18:27. Făptuitorul care are dorința răsplății lucrărilor făcute, invidios, cu admirație de sine, necinstit, afectat de emoțiile de bucurie și tristețe, este considerat rajasic.

18:28. Cel de natură tamasică este cel arogant, aspru, furios, încăpățânat, viclean, neglijent, înșelător, plictisitor, lent, posomorât, laș.

18:29. Potrivit celor trei gune, tot așa, diferențele între nivelurile de dezvoltare ale conștiinței și ale determinării [în a evolua] sunt de trei feluri. Ascultă la ce-ți spun despre asta, o, Dhananjaya!

18:30. Acela care discerne: ceea ce merită atenție și ce nu, ce ar trebui făcut și ce nu, când trebuie să se păzească și când nu, ce este robia și ce este libertatea — acela care poate face diferența între acestea are o conștiință dezvoltată și trăiește în sattva.

18:31. Acela care nu face deosebirea între Calea cea dreaptă și cea greșită, între ce ar trebui să fie făcut și ce nu — acela are o conștiință nedezvoltată și trăiește în rajas.

18:32. Cel ce trăiește în ignoranță, cel ce confundă calea greșită cu cea dreaptă și merge în direcție greșită — acela are o conștiință tamasică, o, Partha!

18:33. O constantă perseverență care permite controlul asupra minții, asupra energiei și asupra indriilor, prin practica Yoga — acestă perseverență este de natură sattvică.

18:34. Însă atunci când voința este îndreptată spre Calea adevărată, dar totodată și spre pasiunea sexuală și spre răsplata muncii, o, Arjuna, atunci, această perseverență este datorată atașamentului și egoismului și este rajasică.

18:35. O perseverență care nu ajută la eliberarea celui nechibzuit de lenevie, teamă, nefericire, deznădejde, este socotită tamasică, o, Partha!

18:36. Acum, o, tu, cel mai bun dintre bharați, află despre cele trei feluri de bucurie, despre ceea ce aduce fericirea și alungă suferința.

18:37. Bucuria care la început este ca veninul și apoi se transformă în nectar, este considerată sattvică și izvorăște din sublima cunoaștere a lui Atman de către conștiință.

18:38. Bucuria care izvorăște din contactul indriilor cu obiectele lumești, care este la început ca nectarul și apoi ajunge ca veninul, este numită rajasică.

18:39. Bucuria care este amăgitoare de la început până la sfârșit, pornind de la respingerea lui Atman, pe fondul nepăsării și a trândăviei — această bucurie este de natură tamasică.

18:40. Nu există ființă, aici pe Pământ sau printre "zei", care să fie eliberată de cele trei gune născute în lumea materială [prakriti]!

18:41. O, cuceritor al dușmanilor, îndatoririle brahmanilor [preoți], ale kshatriyas [luptători și cei din administrație], vaishyas [negustori și fermieri] și shudras [servitori] sunt distribuite în concordanță cu însușirile lor, în acord cu gunele.

18:42. Puritatea, controlul de sine, austeritatea, onestitatea, iertarea a toate, simplitatea, înțelepciunea, folosirea cunoștințelor proprii (în slujba celorlalți), cunoașterea despre Divin — acestea reprezintă îndatoririle unui brahman și izvorăsc din firea lui.

18:43. Vitejia, măreția, dârzenia, agilitatea, abilitatea de a lupta până la capăt, mărinimia, talentul de conducător — acestea sunt calitățile înnăscute ale unui kshatriya.

18:44. Îndatoririle unui vaishya, născute din firea lui,

sunt: lucrul pământului, creșterea vitelor și negoțul.

18:45. La Desăvârșire se ajunge prin îndeplinirea datoriei cu sârguință. Acum, află cum se poate ajunge la Desăvârșire, îndeplinind datoria cu sârguință.

18:46. Omul care își face datoria și o închină Celui prin a Cărui Voință toate ființele există și Care se află în toate, atinge Desăvârșirea!

18:47. Este mai bine să faci datoria ta personală, chiar dacă este neînsemnată, decât datoria altora, chiar dacă este grandioasă! Prin împlinirea datoriilor care sunt [predestinate] în funcție de firea fiecăruia, nu se comit păcate.

18:48. Soarta ce-i predestinată, nu trebuie să fie abandonată, chiar de conține neplăceri! Cu siguranță, toate lucrările sunt însoțite de greșeli, așa cum focul e-nvăluit în fum, o, Kaunteya!

18:49. Cel a cărui conștiință este liberă și prezentă peste tot, care a cunoscut pe Atman și nu are dorințe lumești — acela atinge, pe Calea renunțării, Cea Mai Înaltă Desăvârșire și eliberarea de lanțurile destinului!

18:50. Ascultă acum, pe scurt, o, Kaunteya, cum poate ajunge cel ce a atins Desăvârșirea, la Brahman, cea mai înaltă stare de înțelepciune.

18:51. Cine are o conștiință complet purificată, controlându-se cu perseverență, detașat de ce-i înafară, după ce s-a lepădat de patimă și dușmănie,

18:52. trăind retras[55], cumpătat, stăpânindu-și vorba, trupul și mintea, fiind mereu în meditație, fără împătimire,

18:53. lipsit de egoism, violență, aroganță, pasiune sexuală, furie, lăcomie, fiind liniștit și dezinteresat — acela este vrednic să devină Brahman.

[55] Fără a avea nevoie de ajutor din afară, fără a căuta legături inutile cu oamenii.

18:54. Cine a atins Veșnicia în Unire cu Brahman, are cea mai înaltă Iubire pentru Mine!

18:55. Prin dragoste se poate cunoaște Esența Mea: cine sunt și ce sunt Eu cu adevărat. Cel ce astfel Mi-a cunoscut Esența în profunzime, se unește cu Ființa Mea.

18:56. Deși implicat în săvârșirea de lucrări (predestinate), dar închinându-se la Mine, acela ce Îmi este devotat, prin harul Meu, va putea atinge Tărâmul Etern al Nemuririi.

18:57. Renunțând la egoism în gând și faptă, unindu-ți conștiința cu Mine, avându-Mă drept refugiu — gândește-te la Mine neîncetat!

18:58. Căci, toate obstacolele le vei birui cu ajutorul Meu, de tu Mă vei avea în gândurile tale! Dar dacă, din îngâmfare, vei decide să nu trăiești așa, vei pierde totul!

18:59. Dacă, din egoism, vei spune "Nu vreau să lupt!", această hotărâre zadarnică va fi, căci prakriti, să lupți te va sili!

18:60. O, Kaunteya! Constrâns fiind de karma ta, ce e născută din propria ta fire, vei face, împotriva vrerii tale ceea ce tu, în amăgire, nu vrei să faci!

18:61. O, Arjuna, Ishvara locuiește în inimile tuturor ființelor iar prin a Sa maya și a ei putere, El face toate ființele să se rotească ca și [lutul] pe roata olarului.

18:62. Caută-ți refugiul în El, cu toată ființa ta! Prin a Lui Grație, vei ajunge la Liniștea Supremă, la Tărâmul Nemuririi!

18:63. Astfel, ți-am dezvăluit înțelepciunea, care e mai tainică decât însăși taina! Cugetă adânc la ea și fă apoi cum îți e vrerea!

18:64. Ascultă acuma iar la Mine cea Mai Înaltă și adâncă vorbă: primești acest dar de la Mine, căci Eu pe tine te iubesc!

18:65. Gândește-te mereu la Mine, iubește-Mă, jertfește-te de dragul Meu, caută-ți refugiul doar în Mine

— așa tu vei veni la Mine. Tu Îmi ești drag și am încredere în tine.

18:66. Abandonează toate celelalte căi, lasă-te în voia Mea ca să ajungi la Mântuire. Nu te îngrijora; de toate lanțurile Eu te voi elibera!

18:67. Despre asta niciodată nu trebuie vorbit celor ce nu-s dispuși la ascetism și nu sunt înzestrați cu dragoste. Nu spune nici celor ce nu vor să audă or celor ce Mă defăimează!

18:68. Dar cel ce destăinuie acest Suprem Adevăr celor ce Mă iubesc, pe Mine Mă cinstește, cu mare dragoste. Acesta va veni la Mine, fără îndoială!

18:69. Nimeni, printre oameni, nu va fi de mai mare ajutor decât acesta și nimeni pe acest Pământ nu va fi mai drag Mie!

18:70. Cel ce va studia aceasta sfântă conversație între noi va învăța să Mă cinstească prin sacrificiul înțelepciunii! Așa gândesc Eu.

18:71. Tot așa și cel ce, numai de va asculta cu pioșenie această conversație a noastră și are în el credință, se va dezbăra de rău și va ajunge în lumile pure ale celor drepți!

18:72. Ai ascultat toate acestea cu mare luare aminte? O, Partha, a dispărut amăgirea ta, ce, din neștiință, te învăluise?

Arjuna a răspuns:

18:73. Amăgirea mea s-a spulberat! Am câștigat această cunoaștere prin Harul Tău. Sunt hotărât și îndoielile m-au părăsit, voi face ceea ce mi-ai spus!

Sanjaya a spus:

18:74. Am auzit, înfiorat, această minunată convorbire între Vasudeva și Partha, cel cu suflet nobil.

18:75. Grație lui Vyasa, am auzit această taină și despre cea mai înaltă yoga chiar de la Ishvara Însuși, Domnul meditației [yoga], cuvântând chiar în fața ochilor

mei!

18:76. O, Raja! Tresalt într-una ori de câte ori îmi amintesc această sfântă conversație.

18:77. Mereu mă bucur când îmi amintesc de minunata Formă a lui Krishna!

18:78. Oriunde este Krishna, Domn al meditației, oriunde este luptătorul Partha, acolo sigur este bunăstare, biruință și fericire! Aceasta e credința mea.

Astfel, în Upanișadele binecuvântatei Bhagavad Gita — Știința Eternului, Scriptura despre yoga — are loc a optsprezecea conversație între Sri Krishna și Arjuna, intitulată:

Eliberarea prin renunțare.

Asfel, se încheie Bhagavad Gita.

Comentarii la Bhagavad Gita

Învățăturile lui Krishna pot fi împărțite în trei componente: ontologic, etic și psihoenergetic (aceasta din urmă se referă la dezvoltarea omului cu ajutorul practicării de yoga raja și yoga buddhi).

Acestea corespund celor trei componente ale dezvoltării spirituale ale omului: intelectual, etic și psihoenergetic.

În continuare, vom descrie separat, pe fiecare dintre acestea.

Aspectul ontologic al Învățăturilor lui Krishna

Din punct de vedere ontologic, Bhagavad Gita oferă răspunsuri complete și clare la principalele întrebări ale filozofiei:

a) ce este Dumnezeu,

b) ce este omul,

c) care este scopul vieții umane și cum trebuie să trăim pe Pământ.

În Bhagavad Gita sunt luate în considerație următoarele Aspecte ale lui Dumnezeu: Ishvara, Absolutul, Brahman și Avatarul.

În alte culturi, Ishvara este numit Tatăl Ceresc, Dumnezeu — Tatăl, Iehova, Allah, Tao, Conștiința Primordială. Popoarele slavice din antichitate Îl denumeau Svarog. Ishvara este, de asemenea, Învățătorul Suprem și Scopul fiecăruia dintre noi.

Cel de-al doilea aspect al lui *Dumnezeu* este Absolutul sau Totul, Care este Creatorul ce există în uniune cu Creația Lui multidimensională.

Evoluția Absolutului are loc în cicluri, numite Manvantaras. O Manvantara este formată dintr-o Kalpa (Ziua lui Brahman) și o Pralaya (Noaptea lui Brahman). Fiecare Kalpa începe cu *crearea lumii* și se termină cu *sfârșitul lumii*. Semnificația unei astfel de repetări ciclice constă în crearea unor noi condiții pentru continuarea Evoluției Universale a Conștiinței (Evoluția Absolutului).

Al treilea Aspect al lui Dumnezeu este Brahman, Care este denumit și Duhul Sfânt. Acesta este un nume colectiv pentru toate Individualitățile Divine, Care ies din Lăcașul Creatorului, în special pentru a ajuta oamenii întrupați.

Există încă o Manifestare a lui Dumnezeu pe Pământ — Avatar, Mesia, Cristos — Dumnezeul-om, încarnat într-un trup uman și unit prin Conștiință cu Creatorul. Avatarul — de la nivel Divin — ajută oamenii să găsească Calea spre Creator.

Krishna, Cel Care ne-a dăruit Bhagavad Gita, ca și Isus Cristos, Babaji, Sathya Sai Baba și mulți Alții în istoria planetei noastre, sunt exemple de Avatari.

... Omul nu este un trup. Trupul este doar un recipient material temporar al omului. Omul este o conștiință (suflet), o energie conștientă de sine. Mărimea conștiinței oamenilor diferă de la om la om: de la fragmente "rudimentare"— la dimensiuni cosmice. Aceasta depinde de doi factori: vârsta psihogenetică (vârsta sufletului) și intensitatea eforturilor făcute pe Calea spirituală.

Cu privire la corespondența dintre om și trupul omului, Krishna a spus:

2:18. Trupurile sunt vremelnice, dar sufletul, cel ce însuflețește trupul, este veșnic, nimic nu-L poate nimici...

2:22. Precum un om ce leapădă veșmintele-nvechite și altele noi ia, așa un suflet părăsește trupurile îmbătrânite și în altele noi intră.

Omul reprezintă ultimul stagiu al dezvoltării evolutive a întrupatei purusha: plante — animale — om — Dumnezeu. Datoria omului este să lupte pentru a atinge Desăvârșirea Divină. Pe această Cale, omul trece prin diferite etape, stadii.

Unul din modurile de avansare printre aceste etape, este sistemul de evoluție prin prisma gunelor. Există trei gune:

1) *tamas* — întuneric, ignoranță, neghiobie, asprime,

2) *rajas* — pasiunea, căutarea asiduă a poziției în viață, lupta pentru idealuri și așa mai departe,

3) *sattva* — puritate, armonie.

Krishna însă a spus că trebuie mers și mai sus — mai presus de sattva, pentru unirea cu Dumnezeu, iar acest lucru necesită noi eforturi în lupta fiecăruia cu sine însuși. Trebuie ținut cont de acest lucru, căci sattva

poate ajunge să fie o capcană: ne captivează cu fericirea sa, specifică acestei etape. Sattva ne "relaxează", tentându-ne să abandonăm continuarea eforturilor. Ea ne asigură paradisul, dar noi trebuie să mergem mai departe. Pentru a deveni Brahman, cunoscând Nirvana în Brahman, iar apoi Ishvara, sunt multe lucruri de îndeplinit.

Cu toate acestea, este imposibil de ocolit guna sattva, căci nu este posibilă unirea cu Dumnezeu fără a stăpâni calitățile specifice acestei gune.

De asemenea, este imposibil de evitat guna rajas, pentru că în această gună omul stăpânește calități, precum: energia, auto-disciplina, puterea.

... Un alt sistem de avansare evolutivă a omului, menționat de Krishna, este diviziunea castelor [varnas]. (Permiteți-mi să subliniez că aceasta și multe alte scări evolutive se completează reciproc, iar o utilizare compusă a acestora, în relație cu propria persoană sau cu alții, oferă un cadru mai complet).

Conform scării castelor, pe prima treaptă omul este denumit *shudra*. Oamenii aflați în această etapă sunt psihogenetic prea tineri și nu sunt capabili să realizeze prea multe. Sarcina lor este să învețe de la alții care, evolutiv, sunt mai maturi, ajutându-i în munca lor.

A doua treaptă este reprezentată de *vaishyas*. Aceasta include comercianții, meșteșugarii, agricultorii, etc. Situarea în această castă presupune existența unui intelect dezvoltat pentru a începe o activitate de afaceri creativă, deoarece, pentru a conduce o afacere este nevoie de un intelect dezvoltat. Această activitate ajută la dezvoltarea reprezentanților acestei caste.

Următoarea castă este reprezentată de *kshatriyas*. Aceștia sunt oamenii care s-au înălțat și mai mult în dezvoltarea lor intelectuală, depunând energie. Aceștia sunt liderii care posedă suficientă "deschidere" a minții și a propriei puteri (puterea conștiinței). Este de menționat

faptul că se poate începe pregătirea pentru această etapă a dezvoltării spirituale de la o vârstă fragedă prin dezvoltarea *puterii proprii* și a energiei. Utile în această lucrare sunt munca fizică, exercițiile sportive, dansul pe muzică ritmică. Dacă cineva face acest lucru fără a avea stări emoționale grosiere, reflectând la Dumnezeu și la necesitatea de a respecta normele etice în fața Lui, atunci acesta poate acumula un bun potențial pentru dezvoltarea spirituală viitoare, la o vârstă matură. Persoana trebuie întâi să ajungă la calmitate, armonie, sensibilitate, înțelepciune; la maturitate va fi necesară renunțarea la competitivitate și la pasiune . Acest lucru trebuie să se bazeze pe temelia unei mari *puteri personale* — și anume, puterea energetică a conștiinței și a intelectului.

Cea mai înaltă castă o reprezintă *brahmanii*, care sunt liderii spirituali.

În India, de-a lungul istoriei, s-a stabilit moștenirea apartenenței la varnă. Prin urmare, este destul de evident că nu toți oamenii cărora li se atribuie cea mai înaltă castă au realizări spirituale înalte.

Dar, să ne întoarcem acum la aspectul dezvoltării sinelui.

... Permiteți-mi să citez cuvintele lui Krishna despre alegerea metodelor adecvate pentru lucrul cu sinele — adică acelea care sunt în concordanță cu etapele reale ale psihogenezei și ontogenezei.

12:8. Așadar, ațintește-ți gândurile la Mine, adâncește-ți conștiința-n Mine — și, cu adevărat, tu vei sălășlui în Mine.

12:9. Dacă nu vei putea să ții la Mine gândurile într-una, încearcă să practici yoga ...

12:10. Dar dacă nu poți să practici constant yoga[abhysaya], atunci dedică-te în a Mă sluji pe Mine, lucrând doar pentru Mine — și vei ajunge la Desăvârșire!

12:11. Dacă nici asta nu poți face, atunci caută să te unești cu Mine prin renunțarea la răsplata faptelor; stăpânește-te în acest fel!

Activitatea care este dedicată slujirii Evoluției și este lipsită de componente egoiste, neavând interesul propriu ca scop (serviciu spiritual, cu alte cuvinte) este yoga karma.

... Permiteți-mi să semnalez, de asemenea, importanța pe care Krishna o acordă dezvoltării intelectuale a oamenilor pe Calea spirituală.

Acest lucru este în mod special important în pofida faptului că există unele secte ce neagă importanța dezvoltării intelectuale — se ajunge până la opunerea la educația tradițională a copiilor.

Dar Krishna a transmis Înțelepciune:

4:33. Mai presus de toate jertfele este jertfa cunoașterii. Toate faptele... devin desăvârșite când sunt făcute de un înțelept!

4:34. Așadar, dobândește înțelepciunea prin cuviosenie, căutare și slujire...

4:37. Precum focul preface vreascurile în cenușă, tot așa și focul înțelepciunii preface toate faptele ce nu-s desăvârșite în cenușă.

4:38. În această lume, nu e alt mijloc de purificare mai bun decât înțelepciunea. Cu ajutorul ei, cu vremea, cel desăvârșit în yoga ajunge la Iluminare în Atman.

4:39. Cel ce este plin de credință câștigă înțelepciune, ca și cel ce își înfrânează indriile. Cine a dobândit cunoașterea, ajunge în scurt timp în lumi mai înalte.

7:16. Sunt patru feluri de oameni pioși care Mă adoră...: aceia care doresc să scape de suferință, aceia care aspiră la cunoaștere, aceia care urmăresc realizări personale și aceia care sunt înțelepți.

(Din ultimele cuvinte ale lui Krishna rezultă că: în

primul rând, orice persoană activă care nu are o natură demonică și nu posedă vicii grosiere, este privită de Krishna drept cinstită. În al doilea rând, reprezentanții primelor trei grupuri menționate nu au ajuns încă să fie înțelepți: cei înțelepți sunt un grup independent de nivel superior. Cei care se străduiesc să se elibereze de suferință, cei însetați de cunoaștere și cei care se străduiesc să aibă realizări personale în stadiul de rajas — aceia încă nu sunt înțelepți.)

7:17. Dintre aceștia, mai presus față de ceilalți este înțeleptul, el e statornic și Îmi este devotat în totalitate. Întradevăr, Eu le sunt drag celor înțelepți și ei Îmi sunt dragi Mie.

8:28. Studiind Vedele, făcând sacrificii, practicând asceza și făcând fapte bune, duce la rezultate pe măsură. Dar yoghinii care au adevărata cunoaștere sunt mai presus decât toate acestea; ei ajung în Împărăția Supremă!

Deci cine pot fi numiți înțelepți? — Aceia care au o largă cunoaștere despre principalele subiecte ale vieții: despre Dumnezeu, despre om și despre Calea omului spre Dumnezeu. Aceasta este baza, temelia înțelepciunii. Dar, aceasta încă nu reprezintă Înțelepciunea. Toate aceastea înseamnă doar posesia multor cunoștințe, erudiție. Înțelepciunea implică o capacitate suplimentară de a folosi cunoașterea, abilitatea de a crea, folosind intelectul.

Cum putem dezvolta această calitate în noi înșine? Primul și cel mai simplu mod este de a studia în instituțiile de învățământ obișnuite: școli, universități... De asemenea, prin stăpânirea a cât mai multor aptitudini, profesii; prin comunicarea cu oamenii, cu Dumnezeu; și multe alte lucruri. Este esențială îndeplinirea în întregime a stadiului de grihastha (om căsătorit, cu familie). Prin slujirea altor oameni, prin îngrijirea lor — mai întâi în interiorul propriei familii și apoi în cadrul "familiei"

discipolilor spirituali — așa se poate obține Înțelepciunea.

Creatorul nu acceptă să ajungă în El oameni nesăbuiți, El nu are nevoie de ei.

Aspectul etic al Învățăturilor lui Krishna

Etica este alcătuită din trei componente:

a) atitudinea omului față de alți oameni, față de alte ființe și față de mediul înconjurător;

b) atitudinea omului față de Dumnezeu;

c) atitudinea omului față de propria Cale către Perfecțiune.

Permiteți-mi să citez din Învățăturile lui Krishna referitoare la fiecare dintre aceste trei părți ale învățăturilor despre etică.

Despre atitudinea față de oameni, alte ființe și față de mediul înconjurător

Krishna spune că tot ce există în univers este o Manifestare a lui Dumnezeu, în Aspectul de Absolut. Iubirea pentru Dumnezeu în acest Aspect implică dragostea noastră pentru Creație, ca fiind Parte integrală din El:

7:8. O, Kaunteya, Eu sunt gustul apei. Sunt strălucirea Lunii și lumina Soarelui, Eu sunt Pranava și Cunoașterea Universală, Sunetul Cosmic și omenia din oameni.

7:9. Eu sunt mirosul pur al pământului și sunt căldura focului! Sunt viața din toate ființele și asceza asceților!

7:10. ... Sunt Conștiința celor care au dezvoltat o conștiință; sunt splendoarea a tot ce este splendid!

7:11. Eu sunt tăria celor puternici care sunt liberi de

patimi și pofte trupești. ... Eu sunt energia senzuală din toate ființele care nu încalcă dharma.

7:12. Află că sattva, rajas și tamas își au originea în Mine. Dar să știi că ele sunt în Mine și nu Eu în ele.

12:15. Cel ce nu rănește pe alții... drag Îmi este Mie!

16:2-3. ... Compasiunea pentru ființe — cel înzestrat cu o natură Divină are această calitate.

17:15. Folosind cuvinte care nu supără,... plăcute, — acesta este ascetismul cuvântării.

17:16. ... Atitudinea prietenoasă față de toată lumea ... — aceasta reprezintă ascetismul minții.

6:9. Cei ce se au aceeași atitudine față de prieteni sau dușmani, față de necunoscuți, străini, potrivnici, rude, față de pioși sau păcătoși, au o conștiință dezvoltată și sunt avansați spiritual.

Despre atitudinea față de Creator

11:54. ... Numai dragostea Mă poate contempla în Chintesența Mea și se poate uni cu Mine!

13:10-11. Dragostea curată și statornică pentru Mine ... acestea sunt recunoscute ca fiind adevărata cunoaștere...

9:27. Orice ai face, orice ai mânca, orice jertfă sau ofrandă ai aduce, orice faptă ai face — adu-le ca prinos pentru Mine...!

12:14. ... Căutând unirea cu Mine, fiind pe deplin conștient de Atman, dedicându-Mi ale sale gânduri și a sa conștiință — acel discipol iubitor, este drag Mie!

12:20. ... Toți aceia care... Mă au pe Mine ca Țelul lor Suprem — ... sunt dragi Mie, mai presus de toți!

Despre atitudinea către propria Cale spre Perfecțiune

Dumnezeu ne învață să privim viețile noastre ca pe oportunități care ne permit să atingem Perfecțiunea, prin eforturile noastre depuse pe calea transformării personale, precum și prin serviciu activ şi eficient izvorât din iubire şi devotat lui Dumnezeu, manifestat prin serviciul pus în slujba oamenilor. Referitor la acestea, redăm mai jos declarațiile lui Krishna:

Combaterea emoțiilor negative grosiere și a poftelor lumești

12:13. Cine nu e potrivnic nici unei ființe, e prietenos și milos,... neschimbat în fața fericirii și a tristeții, iertător a toate,

12:14. mereu mulțumit,... — acel discipol iubitor, este drag Mie!

12:15. Cel ce nu tulbură pe alții ..., cel ce nu e afectat de îngrijorare, mândrie, furie și frică — acela drag Îmi este Mie!

12:17. Cel ce nici nu urăște... (și nici) nu se întristează... acela Îmi este drag!

5:23. Cine reușește, aici pe Pământ, înainte de a se lepăda de trup, să se desfacă de legăturile lumești și de mânie, acela devine împăcat și fericit.

16:21. Întreită este poarta iadului, care duce omul la pieire: pofta, mânia și lăcomia. De aceea, acestea trei trebuie să fie eliminate!

16:22. ... Cel ce s-a eliberat de aceste trei porți ale întunericului, lucrează pentru binele său și ajunge la Țelul Suprem!

18:27. Făptuitorul care are dorința răsplății faptelor făcute, invidios, cu admirație de sine, necinstit, afectat de emoțiile de bucurie și tristețe, este considerat rajasic.

18:28. Cel de natură tamasică este cel arogant, aspru, furios, încăpățânat,... posomorât...

Sexualitatea, ca și alte calități ale omului, poate fi diferențiată în funcție de gune. Asta înseamnă că sexualitatea specifică reprezentanților unei anumite gune, are însușirea acelei gune. Cunoașterea acestui lucru poate deveni motivul unei autoanalize, a unei autoîmbunătățiri și ajută la o înțelegere mai bună a altor oameni. Sexualitatea sattvică este singura care merită încurajare.

În Bhagavad Gita se vorbește mult despre calitățile sattvice; armonia, calmitatea minții, subtilitatea conștiinței, abilitatea de a controla propriile emoții și abținerea de la manifestarea emoțiilor grosiere, prevalența stării de iubire subtilă și plină de bucurie, lipsa egocentrismului și a violenței.

Din punct de vedere metodologic, este important ca trupul să fie sănătos și purificat de energii grosiere, astfel încât calitățile sattvice pot fi dezvoltate. Pentru a deveni sattvic, este nevoie, printre altele, de a exclude total din alimentație carnea și peștele.

Calitățile sattvice pot fi constante numai pentru aceia care au trecut prin stadiul familistului, care și-au dezvoltat vigoarea, *puterea personală*, un intelect superior și au dobândit cunoștințe profunde despre ce este important în viață.

Combaterea atașamentelor false

12:17. Cel ce... nu se îndrăgostește (de oameni)... acela Îmi este drag!

13:8-11. ... Renunțarea la obiectele lumești,... absența atașărilor de ce e lumesc... — toate acestea sunt recunoscute ca fiind adevărata cunoaștere...

2:62. Dar pentru cel ce își îndreaptă iar gândul la obiectele lumești, atașamentul se va naște fără îndoială. Acest atașament conduce la pofta de a poseda aceste obiecte, iar neputința de a le avea conduce la mânie.

16:1-3. ... Generozitatea,... absența lăcomiei... — cel înzestrat cu o natură Divină posedă aceste calități.

18:49. Cel a cărui conștiință este liberă și prezentă peste tot, care a cunoscut pe Atman și nu are dorințe lumești — acela atinge, pe Calea renunțării, Cea Mai Înaltă Desăvârșire și eliberarea de lanțurile destinului!

Combaterea egoismului, egocentrismului și a ambiției, acestea fiind manifestări ale eului inferior

12:13.Cine e... dezbărat de atașamente și egoism, neschimbat în fața fericirii și a tristeții, iertător a toate,

12:16. Acela care nu cere nimic de la nimeni ... Mie Îmi este drag!

13:7-11. Modestia,... simplitatea,... absența egoismului... — toate acestea sunt recunoscute ca fiind adevărata cunoaștere...

16:4. ... Îngâmfarea, mândria, sunt caracteristicile celui cu calități demonice.

12:18. Acela care se poartă deopotrivă cu un prieten sau cu un vrăjmaș, îi e totuna de este respectat sau ocărât, căldura, frigul, bucuria ori tristețea îi sunt deopotrivă, cel ce e neatașat de ce este lumesc,

12:19. și e indiferent la laudă ori critică, este laconic, mulțumit de tot ce se petrece, neatașat de sălașul în care șade, ferm în decizii, plin de dragoste — acela Îmi este

drag!

Problema atașamentelor false, egoismului și egocentrismului poate fi rezolvată radical prin:

— formarea unei corecte orientări spirituale (și anume năzuința sinceră pentru Creator)

— stăpânirea controlului asupra indriilor și

— îndepărtarea imediată a eului inferior în Nirodhi, cu ajutorul meditației *reciprocitate totală* [N.T.— vezi detalii aici: http://www.encyclopedia-of-religion.org/total_reciprocity.html]. Dacă această meditație este făcută în Duhul Sfânt, are ca rezultat starea de Nirvana în Brahman; dacă este făcută în dimensiunea spațială [eon] a Creatorului, are ca rezultat Unirea cu Creatorul.

Una din componentele muncii psihoenergetice cu privire la dezvoltarea sinelui o reprezintă lucrul cu indriile. Acest lucru este posibil numai pentru aceia care au stăpânit — la etapa de yoga raja — metodele de mutare a conștiinței de la o chakră la alta, au dezvoltat toți cei trei dantians iar apoi — la stadiul de yoga buddhi — a adus la stare perfectă ambele *bule de percepție*[56].

Cultivarea calităților pozitive

12:19. ... Ferm în decizii, plin de dragoste — acela Îmi este drag!

2:14. Contactul simțurilor cu elementele... dă senzația de căldură și frig, de plăcere și durere. Aceste senzații sunt trecătoare, ele vin și trec. Îndură-le cu tărie...!

2:15. Cel ce rămâne neclintit în fața acestora,... cel ce rămâne netulburat la durere și plăcere, acela e pregătit pentru Nemurire.

---

[56] Vezi [6].

4:33. ... Mai presus de toate jertfele este jertfa cunoașterii. Toate faptele... devin desăvârșite când sunt făcute de un înțelept.

4:34. Așadar, dobândește înțelepciunea prin cuviosenie, căutare și slujire. Înțelepții și clarvăzătorii care percep esența lucrurilor îți vor împărtăși cunoașterea.

4:38. În această lume, nu e alt mijloc de purificare mai bun decât înțelepciunea. Cu ajutorul ei, cu vremea, cel desăvârșit în yoga ajunge la Iluminare în Atman.

4:39. Cel ce este plin de credință câștigă înțelepciune, ca și cel ce își înfrânează indriile. Cine a dobândit cunoașterea, ajunge în scurt timp în lumi mai înalte.

11:54. ... Doar prin iubire Eu pot să fiu văzut! Numai dragostea Mă poate contempla în Chintesența Mea și se poate uni cu Mine!

Slujirea lui Dumnezeu

14:26. Acela care Mă cinstește cu dragoste statornică — eliberat fiind de cele trei gune — acela este vrednic de a deveni Brahman.

5:25. La Nirvana în Brahman ajung acei rishis care... s-au pus în slujba binelui tuturor.

Aspectul psihoenergetic al Învățăturilor lui Krishna

Conform explicațiilor date de Krishna, direcția psihoenergetică a practicii yoga include următoarele stadii:

1. Pregătirea corpului.

2. Efectuarea de exerciții pregătitoare pentru structurile energetice ale corpului.

3. Cunoașterea lui Atman prin:

a) în primul rând coordonarea echilibrului emoțional cu dezvoltarea inimii spirituale;

b) eliminarea atașamentelor false;

c) crearea și urmărirea unei aspirații sincere;

d) controlul asupra activității indriilor;

e) practica meditativă cu scopul de rafinare a conștiinței, stăpânirea abilității de a deplasa conștiința, creșterea *puterii personale*;

f) cunoașterea practică a structurii multidimensionale a Absolutului și cunoașterea lui Brahman;

g) continuarea *consolidării conștiinței* și anume creșterea cantitativă.

4. Cunoașterea lui Ishvara și contopirea cu El.

5. Unirea cu Absolutul.

Pregătirea corpului

Krishna nu a dat metode specifice pentru îndeplinirea acestei activități, dar a trasat direcții generale:

17:5. Află că aceia care practică un ascetism sever... o fac de dragul iubirii de sine și din mândrie...

17:6. sunt nechibzuiți, chinuind elementele ce compun trupul lor... Află că deciziile lor sunt demonice.

17:14. ... Puritatea,... castitatea, lipsa de violență (asupra corpului) — acestea reprezintă ascetismul trupului.

6:16. ... Cu adevărat, yoga nu este pentru aceia care mănâncă prea mult, sau nu mănâncă deloc, nici pentru aceia care dorm prea mult sau veghează necontenit.

6:17. Yoga risipește toată suferința în cel ce a devenit

cumpătat la mâncare, odihnă, lucru, la somn sau la veghe.

17:8. Hrana care duce la longevitate, putere, sănătate, fericire și stare de bine, este zemoasă, uleioasă, consistentă și gustoasă — aceasta este pe plac celor cu însușiri sattvice.

Exerciții pregătitoare pentru structurile energetice ale corpului

Lucrul cu Atman nu se poate începe imediat, de aceea, sunt necesare pregătiri preliminare.

Referitor la acest stadiu de pregătiri preliminare, Krishna a spus pe scurt, următoarele:

12:9. Dacă nu vei putea să ții la Mine gândurile întruna, încearcă să ajungi la Mine prin yoga... (Aceasta se referă la folosirea metodelor din yoga raja, care sunt descrise detaliat în [6]).

Controlul asupra minții

Despre controlul asupra minții, în Bhagavad Gita se spun următoarele:

Arjuna a spus:

6:33. ... Astfel de Yoga la care se ajunge prin echilibru sufletesc nu are statornicie în mine însumi, din cauza neliniștitei minți.

6:34. Mintea, întradevăr, nepotolită este... Ea este furtunoasă, îndărătnică, greu de stăpânit. S-o ții în frâu este la fel de greu ca și cum vântul ai dori să domolești.

Krishna, Domnul, a răspuns:

6:35. Fără îndoială... căci mintea e neliniștită și greu

de înfrânat. Cu toate acestea, se poate controla cu stăruință și calmitate.

6:36. Este greu de a ajunge la Yoga pentru cel ce nu L-a cunoscut pe Atman. Dar cel ce L-a perceput este pe calea cea bună către Yoga — aceasta este credința Mea.

În practica ezoterică, controlul minții este ușor de îndeplinit cu ajutorul metodelor din yoga raja și apoi yoga buddhi. Pentru aceasta, trebuie învățată practica mutării conștiinței în chakra anahata. Acest lucru ajută la eliminarea dominării mentalului și la calmarea minții; în acest fel indria minții se detașează de planul material.

Mai târziu, în etapa de yoga buddhi, problema controlului minții este rezolvată într-un mod și mai radical — prin stăpânirea mișcării individuale a structurilor dezvoltate ale *bulei de percepție superioare* și ale *bulei de percepție inferioare*, în *lumi subtile*, mult în afara corpului.

Asta nu înseamnă nicidecum că cei ce meditează își pierd într-o oarecare măsură abilitatea intelectuală. Atunci când nu sunt în stare de meditație, ei continuă să se gândească la fel de mult la aspectele lumești ale vieții, și o fac chiar mai adecvat. În timpul meditației, intelectul nu este "închis"; în timpul meditației intelectul trece de la ce este lumesc, la ce este Divin.

În stadiile mai avansate, rezolvarea acestei probleme se realizează cu ajutorul tehnicilor meditative speciale, în Unire completă a conștiinței cu Brahman și apoi cu Ishvara. Intelectul meditatorului în acest caz este unit cu Intelectul lui Dumnezeu.

Unele secte degradate, folosesc metode inadecvate în încercarea de a controla mintea. De exemplu "izolări" de lungă durată [în sihăstrie], fără practicarea vreunor tehnici ezoterice speciale, nu își au rostul; aceia care apelează la astfel de izolări își pierd timpul. La fel de ineficientă în acest scop este utilizarea drogurilor, care, în plus, au efecte nocive asupra sănătății fizice și psihice.

Singura modalitate corectă de a stăpâni controlul asupra minții este de a folosi metodele de yoga raja și yoga buddhi, într-o stare complet satisfăcătoare și curată a conștiinței.

Descrierea lui Atman și modul de a-L cunoaște

8:3. ... Esența (ființelor întrupate) este Atman...

6:7. Cel ce pe Atman a perceput, ajunge la liniștea deplină, pentru că își află refugiul în Conștiința Divină, netulburat fiind de frig sau de căldură, de plăcere sau de suferință, de cinstire sau de ocară.

6:10. Yoghinul se cade a fi mereu adâncit în Atman...

6:18. Acela, care nu este supus poftelor și are cugetul cufundat doar în Atman, se spune despre el că trăiește în armonie.

5:17. Acela care se descoperă pe sine însuși ca fiind o conștiință, care este contopit în Atman, care are credință numai în Domnul și caută scăpare doar în El — acela are parte de Mântuire, având păcatele șterse de această înțelepciune ce îl izbăvește.

15:11. Yoghinii care aspiră la înțelepciune văd în ei înșiși nu numai sufletul dar și pe Atman, dar cei ignoranți nu-L pot găsi pe Atman.

2:58. Desprinzându-și indriile de la obiectele lumești, ca o țestoasă ce membrele își retrage în carapacea ei, acel (yoghin) va atinge adevărata cunoaștere.

13:22. Observator, Susținător, Permițător [fără a Lui permisiune nu se poate face nimic], Stăpân Suprem, ca și Divin Atman — acestea sunt numele ce se dau Spiritului Suprem [care există] în acest trup.

13:29. Acela care vede că toate acțiunile se întâmplă numai în prakriti iar Atman rămâne imperturbabil, acela

vede cu adevărat!

13:31. Deși sălășluind în trupuri, Divinul Atman, Cel Veșnic și neînrobit de prakriti, nu se manifestă și nu poate fi influențat, o, Kaunteya!

13:32. Așa cum eterul [akasha], prezent pretutindeni, nu se combină cu nimic, fiind în stare de subtilitate, așa nici Atman, ce sălășluiește în trupuri, nu se amestecă cu nimic.

6:32. ...Acela care vede tot ce se petrece ca fiind manifestările lui Atman și care a înțeles prin asta că toate sunt deopotrivă — ce e plăcut ca și ce este neplăcut — acela este un yoghin desăvârșit.

9:34. Îndreaptă-ți toate gândurile la Mine, iubește-Mă, fă jertfe pentru Mine, slăvește-Mă! Unindu-te cu Atman, vei ajunge la Mine în final, de Mă vei avea ca Scop al tău — Suprem!

Referitor la acest subiect, este important de subliniat importanța muncii depusă pentru dezvoltarea inimii spirituale, întrucât o dezvoltarea spirituală înaltă nu este posibilă fără acest lucru. Numai în interiorul inimii spirituale dezvoltate căutătorul spiritual Îl poate găsi pe Atman și apoi Îl poate cunoaște pe Paramatman — Îl poate cunoaște pe Ishvara (Creatorul).

Despre acest lucru Krishna a spus următoarele:

10:20. ... Eu sunt Sufletul [Atman] care sălășluiește în *inima* fiecărei ființe...

15:15. Sălașul Meu este în inimile tuturor!...

18:61. ... Ishvara locuiește în inimile tuturor ființelor...

În cărțile și filmele noastre (enumerate la sfârșitul acestei cărți) sunt descrise metodele de deschidere și dezvoltare a inimii spirituale.

Descrierea lui Brahman și cunoașterea Nirvanei în Brahman

13:12. Îți voi dezvălui ceea ce trebuie să fie cunoscut și, prin a cărui cunoaștere, Nemurirea este dobândită: acesta este Supremul Brahman, Care nu are origine și este dincolo de limitele existenței și ale inexistenței (ființelor).

13:13. Ale Sale mâini, picioare, ochi, capete, guri, sunt pretutindeni; fiind omniscient, El sălășluiește pretutindeni în lume, cuprinzând totul.

13:14. El percepe totul, deși nu are organe de simț; El nu este atașat de nimic și totuși este suportul tuturor ființelor, este mai presus de cele trei gune dar se folosește de ele.

13:15. El se află înlăuntrul și în afara tuturor ființelor, în liniște deplină și totuși activ, evaziv în subtilitatea Lui, fiind mereu aproape și totuși la o distanță nemăsurată — astfel este El, Cel Nepieritor!

13:16. El nu este împărțit în ființe și totuși, separat, există în oricare, fiind cunoscut ca și Susținătorul tuturor. El cuprinde toate ființele în El Însuși și le îndrumă în evoluția lor.

13:17. Despre El, Lumina luminilor, se spune că se află dincolo de întuneric [ignoranță]. El este Înțelepciunea, Scopul oricărei înțelepciuni, recunoscut prin înțelepciune, sălășluind în inimile tuturor.

14:26. Acela care Mă cinstește cu dragoste statornică — eliberat fiind de cele trei gune — acela este vrednic de a deveni Brahman.

18:50. Ascultă acum pe scurt... cum poate ajunge cel ce a atins Desăvârșirea, la Brahman, cea mai înaltă stare de înțelepciune.

5:24. Cine găsește în sine însuși bucuria și lumina și nu

în afară, acel yoghin poate afla esența lui Brahman și poate atinge Nirvana în Brahman.

5:25. La Nirvana în Brahman ajung acei rishis care s-au purificat, s-au dezbărat de contrazicerile firii, au cunoscut pe Atman și s-au pus în slujba binelui tuturor.

5:26. Aceia care sunt mai presus de atracțiile lumești și de mânie, dedicându-se lucrărilor spirituale, supunându-și mintea și cunoscându-l pe Atman — ajung la Nirvana în Brahman.

6:27. Cea mai înaltă fericire îl așteaptă pe yoghinul... care a devenit neprihănit și asemenea cu Brahman.

6:28. Yoghinul care are sufletul curat și s-a eliberat de păcate, trăiește nemărginita Fericire a unirii cu Brahman.

18:51. Cine are o conștiință complet purificată, controlându-se cu stăruință, detașat de ce-i înafară, fără slăbiciuni și dușmănie,

18:52. trăind retras, cumpătat, stăpânindu-și vorba, trupul și mintea, fiind mereu în meditație, fără împătimire,

18:53. lipsit de egoism, violență, aroganță, pasiune sexuală, furie, lăcomie, fiind liniștit și dezinteresat — acela este vrednic să devină Brahman.

5:20. Cu o conștiință pură, neclintită, cel ce a aflat pe Brahman și s-a adâncit în El, nici nu se bucură la plăceri, nici nu se amărăște la neplăceri.

5:21. Acela care nu e legat prin plăcerea simțurilor de lumea din afară și își găsește bucuria în Atman — atunci, după ce el se unește cu Brahman, are parte de veșnica Fericire.

18:54. Cine a atins Veșnicia în unire cu Brahman, are cea mai înaltă Iubire pentru Mine!

Consolidarea conștiinței

Odată cu avansarea prin etapele practicării de yoga buddhi, cantitatea de energie a conștiinței crește și astfel are loc *consolidarea conștiinței* (sau *cristalizarea conștiinței):*

2:64. Dar cel ce indriile a cucerit, dezbărat fiind de simțămintele de plăcere și neplăcere, cel ce e stabilit în Atman, atinge puritatea lăuntrică.

2:65. Când puritatea launtrică e atinsă, întreaga suferință va pieri și conștiința se va întări.

Cu toate acestea, acest câștig poate fi pierdut:

2:67. Când mintea e copleșită de patimi, ea poartă omul precum corabia pe mare e dusă în bătaia vânturilor.

2:63. Din cauza mâniei, orbirea minții apare. Orbirea minții duce la pierderea memoriei. Prin pierderea memoriei, energia conștiinței e pierdută și asta duce la decăderea omului.

Descrierea lui Ishvara

10:8. Eu sunt Originea a tot ceea ce este; din Mine a luat ființă totul. Înțeleptul care a înțeles acest lucru, Mi se închină cu mare bucurie.

10:9. Îndreptându-și gândurile la Mine, închinându-și viața lor Mie, luminându-se unul pe celălalt, mereu vorbind despre Mine, ei sunt fericiți și mulțumiți!

10:10. Acestora — celor plini de iubire — le dăruiesc yoga buddhi, prin care pot ajunge la Mine.

10:42. ... Însuflețind întregul univers cu o fărâmă din Mine, Eu [continui să] exist!

10:40. ... Nu există limită a Puterii Mele Divine!...

11:47. ... Suprema și Eterna Mea Formă,... e

dezvăluită doar în Yoga, în unire cu Atman...

7:7. Nimic nu este mai presus de Mine!...

15:18. ... Eu sunt mai presus de ce e trecător și chiar de ceea ce e nepieritor!...

9:4. Întreaga lume este pătrunsă de Mine — în forma Mea nemanifestată. Toate ființele au rădăcinile în Mine...

8:9. Acela care cunoaște totul despre Veșnicul, Atoateștiutorul, Atoate Stăpânitorul, Cel ce este mai subtil decât cel mai subtil, Temelia a toate, Cel fără de formă, mai luminos ca un Soare, Cel Ce nu poate fi acoperit de tenebre,

8:14. Cel ce se gândește neîncetat la Mine și nu are alte gânduri despre nimic altceva — acel nestrămutat yoghin... ajunge cu ușurință la Mine!

11:54. ... Numai dragostea Mă poate contempla în Chintesența Mea și se poate uni cu Mine!

11:55. ... Cel ce face totul (doar) pentru Mine, Cel pentru care sunt Supremul Țel, acela care Mă iubește și este detașat, lipsit de dușmănie — acela ajunge la Mine.

12:8. Așadar, ațintește-ți gândurile la Mine, cufundă-ți conștiința-n Mine — și, cu adevărat, tu vei sălășlui în Mine.

14:27. Eu sunt Temelia Aceluia Care este nepieritor și nemuritor, Brahman! Eu sunt Temelia eternei dharma și Lăcașul fericirii supreme!

18:46. Omul care își face datoria și o închină Celui prin a Cărui Voință toate ființele există și Care se află în toate, atinge Desăvârșirea!

18:55. Prin dragoste se poate cunoaște Esența Mea: cine sunt și ce sunt Eu cu adevărat. Cel ce Mi-a cunoscut tainica Esență, se unește cu Ființa Mea.

18:65. Gândește-te mereu la Mine, iubește-Mă, jertfește-te de dragul Meu, caută-ți refugiul doar în Mine — așa tu vei veni la Mine...

6:15. Yoghinul care s-a contopit cu Atman și care își

controlează mintea, ajunge la Nirvana și sălășluiește în Mine.

Cunoașterea Absolutului

Așa cum am explicat mai înainte, unul dintre Aspectele lui Dumnezeu este Absolutul — Creatorul consubstanțial cu Creația Lui. Din punct de vedere practic, cunoașterea prin meditație a Creatorului și a Absolutului cât și Contopirea cu Aceștia, se întâmplă aproape simultan.

Krishna a spus următoarele, cu privire la cunoașterea Absolutului:

7:19. După multe nașteri, cel ce a dobândit cunoașterea ajunge [în final] la Mine. "Vasudeva este totul!" spune un asemenea om [înzestrat] cu virtuțile distinse ale unui mare suflet (Mahatma).

18:20. Cunoașterea faptului că există O Ființă Veșnică în toate ființele, neîmpărțită în ceea ce este împărțit, este de natură sattvică.

11.13. În El, Arjuna a văzut întregul univers, împărțit în multe lumi, dar unit într-unul singur în Trupul Divinității Supreme.

6:30. Pe aceia care Mă văd pe Mine pretutindeni și văd totul făcând parte din Mine — nicicând nu îi voi părăsi și nici ei nu Mă vor părăsi vreodată.

6:31. Aceia, stabiliți în Unitate[cu Mine], care Mă slujesc, știindu-Mă prezent în toate cele — acei yoghini trăiesc în Mine, orice lucru ar înfăptui.

Unirea cu Brahman, cu Creatorul și cu Absolutul se realizează prin metode meditative care permit intrarea în starea de "neexistență a eului" *(reciprocitate totală)* și prin alte metode din yoga buddhi. În acest fel, are loc nu

numai înlocuirea mentală, dar și meditativă a egocentrismului cu teocentrismul.

Referitor la acest lucru, vectorul de atenție în Absolut este dirijat dinspre Creator spre Creație.

7:4. Pământul, apa, focul, aerul, akasha, mintea, conștiința și ego-ul — acestea sunt cele opt părți din lumea Mea, cea materială — prakriti.

7:5. Aceasta este natura Mea inferioară... Natura Mea superioară... este acel Element al Vieții, grație Căruia întreaga lume este susținută.

7:6. Acesta este pântecele a tot ceea ce există. Eu sunt Izvorul din care se naște și în care ia sfârșit universul (existent).

Scopul suprem al fiecăruia dintre noi este Contopirea cu El. Să ne dedicăm viața acestui lucru!

Bibliografie

1. Agni Yoga. Community. “Detskaya Literatura”, Novosibirsk, 1991 (in Russian).
2. Agni Yoga. Hierarchy. Naberezhnye Chelny, 1991 (in Russian).
3. Agni Yoga. Fiery World. III. “Detskaya Literatura”, Novosibirsk, 1991 (in Russian).
4. Agni Yoga. Supermundane. “Sfera”, Moscow, 1995 (in Russian).
5. Akinfiev I.Y. — Vegetarianism from Biological Standpoint. Ekaterinoslav, 1914 (in Russian).
6. Antonov V.V. — Ecopsychology. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008.
7. Antonov V.V. — Forest Lectures on the Highest Yoga. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008.

8. Antonov V.V. (ed.) — How God Can Be Cognized. Book 2. Autobiographies of God's Disciples. "New Atlanteans", Bancroft, 2008 (in Russian).
9. Antonov V.V. (ed.) — Spiritual Heart: Path to the Creator (Poems-Meditations and Revelations). "New Atlanteans", Bancroft, 2008 (in Russian).
10. Antonov V.V. (ed.) — Spiritual Work with Children. "New Atlanteans", Bancroft, 2008.
11. Antonov V.V. — Sexology. "New Atlanteans", Bancroft, 2008.
12. Antonov V.V. — How God Can Be Cognized. Autobiography of a Scientist Who Studied God. "New Atlanteans", Bancroft, 2009.
13. Antonov V.V. — Anatomy of God. "New Atlanteans", Bancroft, 2010.
14. Antonov V.V. — Life for God. "New Atlanteans", Bancroft, 2010.
15. Antonov V.V. — Spiritual Heart. The Religion of Unity. "New Atlanteans", Bancroft, 2010.
16. Babaji the Unfathomable. "Libris", Moscow, 1997 (in Russian).
17. Baha'u'llah — The Seven Valleys and the Four Valleys. Saint Petersburg, 1996 (in Russian).
18. Bhatia N.K. — The Dreams and Realities. Face to Face with God. "Sathya Sai Center", "Society for Vedic Culture", Saint Petersburg, 1996 (in Russian).
19. Castaneda C. — The Teachings of Don Juan: A Yaqui Way of Knowledge. "Pocket Books", N.Y., 1966.
20. Castaneda C. — A Separate Reality: Further Conversations with Don Juan. "Pocket Books", N.Y., 1973.
21. Castaneda C. — Journey to Ixtlan: The Last Lessons of Don Juan. "Pocket Books", N.Y., 1976.
22. Castaneda C. — Tales of Power. "Pocket Books", N.Y., 1978.

23. Castaneda C. — The Second Ring of Power. “Pocket Books”, N.Y., 1980.
24. Castaneda C. — The Eagle’s Gift. “Pocket Books”, N.Y., 1982.
25. Castaneda C. — The Fire from Within. “Simon and Shuster”, N.Y., 1984.
26. Castaneda C. — The Power of Silence. “Pocket Books”, N.Y., 1987.
27. Castaneda C. — Art of Dreaming. “Sofia”, Kiev, 1993 (in Russian).
28. Conditions of Faith, Hadiths. Tumen, 1991 (in Russian).
29. Cullen B. (compil.) — The Book of Jesus. “Polus”, Saint Petersburg, 1997 (in Russian).
30. Donini A. — The Origin of Christianity (from Beginning to Justinian). “Politizdat”, Moscow, 1979 (in Russian).
31. Farrar F.W. — The Life of Christ. “Nachalnaya Shkola”, Moscow, 1887 (in Russian).
32. Gibran Khalil Gibran — The Prophet. “Almazny Put”, Minsk, 1997 (in Russian).
33. Golubcova N.I. — The Origin of the Christian Church. “Nauka”, Moscow, 1967 (in Russian).
34. Haich E. — Initiation. “Sfera”, Moscow, 1998 (in Russian).
35. Hislop J.S. — My Baba and I. “Sri Sathya Sai Books and Publications Trust”, Prasanthi Nilaym, 1985.
36. Hislop J.S. — Conversations with Bhagavan Sri Sathya Baba. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1994 (in Russian).
37. Kalyanov V.I. — Mahabharata. Book 5: Udyogaparva. “Nauka”, Leningrad, 1976 (in Russian).
38. Kamenskaya A. and Mantsiarly I. — Bhagavad Gita. Kaluga, 1914 (in Russian).
39. Khan H.I. — Sufi Teachings. “Sfera”, Moscow, 1998 (in Russian).

40. Klyuchnikova M.Y. (compil.) — Living Ethics. “Respublika”, Moscow, 1992 (in Russian).
41. Maheshwarand — Sai Baba and the Nara Narayana Gufa Ashram. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1993 (in Russian).
42. Mason P., Laing R. — Sathya Sai Baba — the Embodiment of Love. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1993 (in Russian).
43. Muhhamad-Khanov M. — True and False Follower of Tariqa. “Information about Caucasian Mountain Dwellers”, ed. 4, Tiflis, 1870 (in Russian)
44. Murray E. — Man Working Wonders. “AUM”, ##1-4, 1990 (in Russian).
45. Noel D.C. — Seeing Castaneda; Reactions to the Don Juan Writings of Carlos Castaneda. “Putnam”, N.Y., 1976.
46. Okulov A. and others (eds.) — Apocrypha of Ancient Christians. “Mysl”, Moscow, 1989 (in Russian).
47. Philokalia. Moscow, 1896 (in Russian).
48. Roerich N.K. — Altai — Himalayas. “Vieda”, Riga, 1992 (in Russian).
49. Sandweiss S. — Sathya Sai — the Holy Man and… the Psychiatrist. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1991 (in Russian).
50. Sathya Sai Baba — Sayings. “Center ‘Sathya’”, Saint Petersburg, 1991 (in Russian).
51. Sathya Sai Baba — Prasnottara Vahini. Answers to Spiritual Questions. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1993 (in Russian).
52. Sathya Sai Baba — Sandeha Nivarini. Clearance of Spiritual Doubts. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1993 (in Russian).
53. Sathya Sai Baba — Prema Vahini. The Stream of Divine Love. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1993 (in Russian).

54. Sathya Sai Baba — Jnana Vahini. The Stream of Divine Wisdom. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1997 (in Russian).
55. Sathya Sai Baba — Yoga of Action. Significance of Selfless Service “Center of Sathya Sai Baba”, Saint Petersburg, 1997 (in Russian).
56. Sayings of Sathya Sai. “Center of Sathya Sai”, Saint Petersburg, 1996 (in Russian).
57. Sementsov V.S. — Bhagavad Gita in Tradition and in Modern Scientific Criticism. “Nauka”, Moscow, 1985 (in Russian).
58. Shyam R. — I Am Harmony. A Book about Babaji. “Peace through Culture” Association, Moscow, 1992 (in Russian).
59. Smirnov B.L. (transl.) — Mahabharata. Vol. 8, Book 11: The Book of the Wives. “Ylym”, Ashkhabad, 1972 (in Russian).
60. Smirnov B.L. — Bhagavad Gita. “Yylym”, Ashkhabad, 1978 (in Russian).
61. Sudha Aditya — Nectarine Showers of Sathya Sai. Saint Petersburg, 1996 (in Russian).
62. Temkin E.N. and Erman V.G — Mahabharata or a Story about a Great Battle between the Descendants of Bharat. “Vostochnaya Literarura”, Moscow, 1963 (in Russian).
63. Teplyy A.V. (comp.) — Book of the Warrior of Spirit. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008.
64. The Apocryphon of John. In: Apocrypha of Ancient Christians. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1994 (in Russian).
65. The Apocryphon of Matthew. In: The Book of Thomas the Contender Writing to the Perfect. In: Trofimova M.K. — Historico-Philosophical Questions of Gnosticism. “Nauka”, Moscow, 1979 (in Russian).

66. The Aquarian Gospel of Jesus Christ. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1995 (in Russian).
67. The Book of Thomas the Contender Writing to the Perfect. In: Trofimova M.K. — Historico-Philosophical Questions of Gnosticism. “Nauka”, Moscow, 1979 (in Russian).
68. The Gospel of Mary Magdalene. In: Okulov A.F. — Apocrypha of Ancient Christians. “Mysl”, Moscow, 1989 (in Russian).
69. The Gospel of Nicodemus. In: Apocrypha of Ancient Christians. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1994 (in Russian).
70. The Gospel of Peter. In: About Jesus. “Society for Vedic Culture”, Kiev, 1993 (in Russian).
71. The Gospel of Philip. In: Apocrypha of Ancient Christians. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1994 (in Russian).
72. The Gospel of Thomas. In: Apocrypha of Ancient Christians. “Society for Vedic Culture”, Saint Petersburg, 1994 (in Russian).
73. The Life of Saint Issa, Best of the Sons of Men. In: About Jesus. “Society for Vedic Culture”, Kiev, 1993 (in Russian).
74. The Religion of Sikhs. God Is One and Only One. “Sikh’s Missionary Center”, 1997 (in Russian).
75. The Way of a Pilgrim. Kazan, 1911 (in Russian).
76. Thus Spoke Buddha. “Ilona”, Saint Petersburg, 1991 (in Russian).
77. Tibetan Gospel. In: About Jesus. “Society for Vedic Culture”, Kiev, 1993 (in Russian).
78. Trofimova M.K. — Historico-Philosophical Questions of Gnosticism. “Nauka”, Moscow, 1979 (in Russian).
79. Yan Hin Shun — Ancient Chinese Philosopher Lao Tse and His Teachings. Publ. by AN USSR, Moscow-Leningrad, 1950 (in Russian).

80. Yogananda — Autobiography of a Yogi. “The Philosophical Library”, N.Y., 1946.
81. Zubkova A.B. — Story about Princess Nesmeyana and Ivan. “New Atlanteans”, Bancroft, 2007 (in Russian).
82. Zubkova A.B.— Dialogues with Pythagoras. “New Atlanteans”, 2008 (in Russian).
83. Zubkova A.B. — Dobrynya. Byliny. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008 (in Russian).
84. Zubkova A.B. (comp.) — Book of the Born in the Light. Revelations of the Divine Atlanteans. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008 (in Russian).
85. Zubkova A.B. — Divine Parables. “New Atlanteans”, Bancroft, 2008 (in Russian).